

Obec Nižná

027 43 Nižná Nová doba 506

KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÁ SPRÁVA OBEC NIŽNÁ ZA ROK 2016

V Nižnej dňa 11.12.2017

Predkladá: Bečková Jana
Samostatný organizačný referent

Ing. Rosina Jaroslav
Starosta obce

OBSAH

	str.
1. Základná charakteristika konsolidovaného celku	3
1.1 Geografické údaje	3
1.2 Demografické údaje	4
1.3 Ekonomické údaje	5
1.4 Symboly obce	8
1.5 História obce	8
1.6 Pamiatky	12
1.7 Významné osobnosti obce	14
1.8 Výchova a vzdelávanie	16
1.9 Zdravotníctvo	20
1.10 Sociálne zabezpečenie	20
1.11 Kultúra	21
1.12 Hospodárstvo	21
1.13 Organizačná štruktúra obce	22
2. Rozpočet obce na rok 2016 a jeho plnenie	30
2.1 Plnenie príjmov za rok 2016	31
2.2 Čerpanie výdavkov za rok 2016	31
2.3 Plán rozpočtu	32
3. Hospodárenie obce a rozdelenie výsledku hospodárenia za rok 2016	33
4. Bilancia aktív a pasív v celých €	34
4.1 Aktíva	34
4.2 Pasíva	34
5. Vývoj pohľadávok a záväzkov v celých €	44
5.1 Pohľadávky	44
5.2 Záväzky	45
6. Hospodársky výsledok	47
7. Ostatné dôležité informácie	53
7.1 Prijaté granty a transfery	53
7.2 Poskytnuté dotácie	56
7.3 Významné investičné akcie v roku 2016	56
7.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti	56
7.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	57

Úvod

V súlade s ustanoveniami § 20 a § 22 ods. 10 Zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov predkladáme výročnú správu a konsolidovanú výročnú správu obce Nižná za rok 2016. Z novelizácie zákona o účtovníctve, t. j. zo zákona z 1. decembra 2011 č. 547/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov vyplýva možnosť účtovným jednotkám, ktoré majú povinnosť zostavovať konsolidovanú výročnú správu aj individuálnu výročnú správu spojiť obe výročné správy a údaje do jedného dokumentu, t. j. konsolidovanej výročnej správy.

V mesiaci november 2017 bol v našej obci audítorkou Ing. Emíliou Franekovou z Hornej Lehoty vykonaný audit účtovníctva za rok 2016. Predmetom overovania boli prvotné účtovné doklady za rok 2016, overenie správnosti účtovania podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a platných postupov účtovania.

Ročná účtovná závierka obce Nižná bola overená audítorkou Ing. Emíliou Franekovou z Hornej Lehoty dňa 17.11.2017, kedy bol vykonaný záverečný audit našej obce za rok 2016. Správa audítora tvorí prílohu tohto materiálu.

Zostavovanie konsolidovanej účtovnej závierky pre samosprávu je od 1. januára 2009 zákonnou povinnosťou. Cieľom konsolidovanej účtovnej závierky je poskytnúť informácie o konsolidovanom celku ako o jednej ekonomickej jednotke – princíp fiktívnej ekonomickej jednotky ako aj lepšie riadenie konsolidovaného celku, jeho majetku a záväzkov, nákladov a výnosov. Zostavovanie konsolidovanej účtovnej závierky je proces nasledujúci po zostavení individuálnej účtovnej závierky.

Konsolidovaná výročná správa obce Nižná za rok 2016

1. Základná charakteristika obce Nižná

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jeho územia a o potreby jeho obyvateľov.

1.1 Geografické údaje

Nižná leží na širokej aluviálnej terase rieky Oravy nazývanej „Roveň“. Táto široká "roveň" (nížina = Nižná) vznikla postupným ukladaním kameňa, štrku a piesku prívalovými vodami z topiaceho sa ľadu v teplejších obdobiach doby ľadovej. Má vrchovinový až hornatinový reliéf s výškovým rozpätím 560-1 222 m n. m. (573 m n. m. - stred obce). Leží v strednej časti Oravskej vrchoviny a na východných svahoch Oravskej (Budínskej) Magury.

Oravskú vrchovinu v tejto oblasti tvorí najmä bradlové pásmo, budované z tvrdých jurských vápencov. Útesová časť vrchoviny je preto geologicky veľmi zložitá, krajinársky rozmanitá a jedinečná. Jej pestrý povrch je súčasne nápadne odlišný od vyrovnaných, pravidelných tvarov flyšových hornín Budínskej Magury a Skorušinských vrchov. V prírode to môžeme pozorovať ako pás útesov (vápencové skalky), na ktoré nás upozorňuje najmä impozantná Ostražica (767,7 m n. m.). Napriek výškovej prevahe "magurskej" (Budín - 1 222 m n. m.) a "skorušinskej" (Prasatín - 856 m n. m.) (dominanty chotára) možno právom vyzdvihnúť krajinársko-estetické hodnoty a turistickú atraktivnosť mohutných útesov Ostražice. Strmé svahy, bralá a sťažená prístupnosť vrcholu poskytlí v dávnej minulosti podmienky aj pre vznik strategicky najvýhodnejšie situovanej pravekej usadlosti na pravom brehu rieky Oravy - opevneného halštatského hradiska, ktoré bolo významným centrom už od konca mladšej doby bronzovej. Okrem prírodných hodnôt má teda kužeľovitá Ostražica aj pozoruhodný historický a kultúrny význam. Z historického - paleontologického hľadiska je zaujímavá aj lokalita starého lomu východne od Kováčovej (715 m n. m.), kde sa našli viaceré vzácne skameneliny (amonyty, trilobity, numulity). Podľa zemepisnej polohy a nadmorskej výšky priradíme chotár Nižnej do mierne teplej až mierne chladnej oblasti s bohatými zrážkami.

Rieka Orava

Ďalším, osobitnú pozornosť zasluhujúcim si krajinným prvkom v chotári Nižnej je rieka Orava so sieťou menších ľavostranných prítokov a Studený potok (Studená), ktorým sa ťahá aj juhozápadná hranica katastra. Tieto rieky dodnes patria k najčistejším tokom Slovenska. Zachovalé, plne rozvinuté brehové porasty a čistá voda poskytujú vhodné podmienky na existenciu druhovo pestrých spoločenstiev rastlín a živočíchov. Na rozdiel od Oravy, ktorá má v chotári charakter pokojnej podhorskej rieky s nehlboko klenutými zákrutami a jemným dnom, je Studený potok od prameňa až po ústie pri Červenej skale (Lučivný 840 m n. m.) divokou horskou bystrinou. Súčasne je zaujímavý z hľadiska vývoja riečnej siete. Práve údolie Studeného

potoka je v podstate jedinou oblasťou Oravy, kde sa výrazne prejavila činnosť ľadovcov. Mohutný ľadovec, ktorý uložil v Zuberskej kotline morénu, bol príčinou povodní v teplejších obdobiach. Rozvodnená Studená donášala žulové balvany až po dnešné ústie do Oravy a pri vlastnom ústí doniesla súčasne mohutný náplavový kužeľ zo žulového materiálu. Studený potok tým, že prudko naráža na Oravu a prináša množstvo balvanov, tlačí Oravu neustále proti stenám Červenej skaly a tak výrazne mení aj charakter toku rieky pod Nižnou.

Flóra

V lesných porastoch, súvislejšie komplexy ktorých sa nachádzajú vo vyšších polohách Oravskej Magury (Budín, Kýchera, Zmrazov, Lučivný) a Skorušinských vrchov (Prasatín, Solisko, Krásnický vrch) prevláda smrek obyčajný, miestami je vtrúsená jedľa a buk. Na Prasatíne je početnejšia borovica lesná a breza bradavičnatá. Z bylín nájdeme v lesoch typických zástupcov jedľobučín so smrekom ako je kyslička obyčajná, zubačka cibulkonosná, tŕňovka dvojlistá, kopytník európsky, srnovník purpurový, žindava európska, pakost smradľavý. Na rozvoľnených miestach sú hojné čučoriedky a na rúbaniskách jahody, maliny, vŕba úzkolistá, Veronika lekárska. Hubárske terény (hríb smrekový, suchohrúb, plávka, bedla, kuriatka, podpňovka) lákajú zberateľov. Druhuvo pestré a esteticky pôsobivé sú spoločenstvá na brehoch vodných tokov. Tieto zaraďujeme do skupiny jelšových a jaseňovo jelšových lužných lesov podhorských a horských. Farebnou pestrosťou pútajú porasty veternice hájnej a iskerníkovitej, blyskáč jarný, chochlačka plná, netýkavka nedotklivá, hluchavka škvritá. Miestami je hojná, na jar vyhľadávaná snežienka jarná. Prijemnou vôňou na seba upozorňuje lykovec jedovatý. Na brehoch Studeného potoka rastie dekoratívna myrikovka nemecká a divozel. Z biologického a estetického hľadiska sú krovinaté stráne s lieskou obyčajnou, hlohom, svíbm krvavým, trnkou, šípkou, kalinou obyčajnou, bazou červenou a čiernou. V chotári rastie aj veľké množstvo liečivých rastlín. Možno tu nazbierať repík lekársky, materinu dúšku, ľubovník bodkovaný, šalviu lekársku, čakanku obyčajnú, kostihoj lekársky. Botanicky zaujímavou lokalitou je vápencová Ostražica. Na skalných stenách rastie tu napríklad rozchodník biely a rozchodník prudký.

Fauna

Početnosťou, rozmanitosťou tvarov a jedinečnosťou životných prejavov nezaostávajú za rastlinstvom Nižnej ani živočíšne spoločenstvá. Druhuvo najpočetnejšia je skupina nižších živočíchov - bezstavovcov. V lesoch, na lúkach i na poliach je rozšírená fauna pavúkov, z ktorých sa vzácnne vyskytuje aj lovčík pobrežný. Žije v močiaroch a lesných priekopách. Pozornosť milovníkov prírody v blízkosti vôd pútajú vážky ako hadovka obyčajná, šidielko červené a malé, šidielko obyčajné a vážka obyčajná. Mnohé druhy chrobákov sú pre svoju užitočnosť chránené. Patrí medzi ne napríklad svižník poľný, bystruška kožovitá, bystruška fialová a zlatá, potápnik obrúbený. Z motýľov získavajú obdiv elegantné, pestrofarebné babôčky (pávočka, admirálska, osiková, žihľavová), žltáček rašetliakový a žeruchový, dúhovec väčší. Vzácnne sa v chotári vyskytuje aj jeden z najväčších denných motýľov strednej Európy - vidlochvost feniklový.

Na Ostražici bol v minulosti pozorovaný aj vzácny (ohrozený) jasoň červenooký, húsenice ktorého sa živia na rozchodníku bielom.

Rieka Orava je vyhľadávaným miestom rybárov. Z pôvodných druhov rýb sa vyskytuje pstruh potočný, lipeň obyčajný, jalec obyčajný a hlavatý, čerebľa, plotica a červenica, belička, početné sú tu mreny a podustvy, nosále. Až tu vyťahne kráľovná našich vôd, hlavátka. Vysádzaním rýb do Oravskej priehrady, VN Tvrdošín i do Oravy objavujú sa i v rieke pstruhy dúhové, kapor, zubáč, pleskáč a štika.

Obojživelníky v okolí Nižnej reprezentuje skokan hnedý, ropucha obyčajná a zelená, kunka žltobruchá. Na brehoch Studeného potoka a v lesných kalužiach možno zjari nájsť mloka horského a karpatského, v lesných studničkách salamandru škvritú. Z plazov je bežná jašterica obyčajná, slepúch lámavý, vretenica obyčajná. Vzácnjšie sa vyskytuje užovka obyčajná.

1.2 Demografické údaje

1.2.1. Demografický vývoj za predchádzajúce obdobie

Z pohľadu obyvateľstva ako užívateľov bytov, rozhodujúce ich charakteristiky sleduje demografia. Dlhodobý vývoj počtu obyvateľov obce Nižná je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Údaje uvedené v tabuľke sú zo sčítania ľudu, ktoré na našom území prebehli.

Rok	Počet obyvateľov
1778	769
1828	1433
1870	1426

1910	1092
1930	1066
1940	1072
1950	1367
1961	2366
1970	3662
1980	3822
1991	3910
2001	4073
2010	3971
2011	4017
2012	3996
2013	3985
2014	3991
2015	3984
2016	4006

Celkový počet obyvateľov obce Nižná sa za posledných **päťdesiat rokov** minulého storočia zvýšil o cca 2700 obyvateľov, pričom najvyšší nárast zaznamenala obec v rokoch 1950 až 1970, kedy v dekáde od r.1950 do r.1960 obec zaznamenala prírastok cca 1000 obyvateľov a v dekáde od r.1960 až 1970 prírastok dokonca 1300 obyvateľov. Tento prírastok súvisel najmä z rozvojom tunajšieho elektrotechnického priemyslu a následnou výstavbou predovšetkým hromadnej bytovej výstavby.

Podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov dňa 21.5.2011 mala obec 4017 obyvateľov, z toho bolo mužov 1993 a žien 2024. Podiel žien z trvale bývajúceho obyvateľstva činil 50,38 %.

Za obdobie rokov 2001 až 2010 klesol počet obyvateľov obce Nižná. Občania sa sťahujú za prácou do iných miest a zahraničia. Priemerný ročný prirodzený úbytok predstavuje 16 osôb. Až do roku 2006 narastal počet obyvateľov prirodzeným spôsobom t.j. viac osôb v obci sa narodilo ako zomrelo. Iba v roku 2006 zomrelo o 7 osôb viac ako sa narodilo, avšak k dramatickému zníženiu počtu obyvateľov obce nedošlo, pretože sa zastavil odliv obyvateľstva z obce vystaňovaním. Je však zrejmé, že za celé sledované obdobie sa viac osôb z obce odhlásilo ako prihlásilo. Celkové migračné pohyby za sledované obdobie naznačujú, že odliv obyvateľov obce kulminoval v roku 2003. V tomto roku sa 41 osôb z obce odsťahovalo a 53 prihlásilo. Aj rok 2016 je pod úrovňou r.2001. V sumáre migráciou poklesol počet obyvateľov obce o 67 osôb.

Vývoj počtu obyvateľov :

počet obyvateľov v našej obci od roku 2001 – 2010 ročne klesal. V roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 sa počet znížil o 11 obyvateľov a v roku 2014 sa zase zvýšil oproti roku 2013, a to o 6 obyvateľov. V roku 2016 oproti roku 2015 sa počet obyvateľov zvýšil o 22 občanov.

Z celkového počtu obyvateľov 4006 bol počet obyvateľov v časti Zemianska Dedina 264 Nižná 3742.

V roku 2016 sa v našej obci narodilo 42 detí, z toho 17 dievčat a 25 chlapcov oproti roku 2015 je nárast o 10 detí.

V roku 2016 zomrelo 48 našich občanov /30 mužov a 18 žien/ z toho v Zemianskej Dedine 1 muž a 1 žena.

Počet uzavretých sobášov bolo 19 /2 Zemianska Dedina/ z toho 4 občianske.

1.3 Ekonomické údaje

Ekonomickú aktivitu obyvateľstva v obci v r.1970 až 2001 zachytáva nasledovná tabuľka:

	1970	1980	1991	2001	2011
obyvateľstvo ekonomicky aktívne spolu	1844	1987	2073	1962	1917
v %	50,4	52	53	48,2	47,72

Negatívny demografický vývoj sa premietol aj do počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva, kde v poslednej dekáde pozorujeme jeho pokles o 111 obyvateľov. Jeho podiel podľa posledného sčítania ľudu v r.2011 bol 47,72%, čo je porovnateľné s celoslovenským priemerom (ekonomický aktívne osoby SR r.2011 – 49,6%) i krajským priemerom (ekonomický aktívne osoby v Žilinskom kraji r.2011 – 49,8).

Za **ekonomicky aktívne obyvateľstvo** sa považujú osoby, ktoré sú v pracovnom, členskom, služobnom alebo v obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľa, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Medzi ekonomicky aktívnych patria aj osoby v základnej vojenskej službe, náhradnej alebo civilnej službe, na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody -pokiaľ trval ich pracovný pomer,

ženy na materskej (rodičovskej) dovolenke, ak trvá ich pracovný pomer a nezamestnaní. Pracujúci dôchodcovia nie sú zahrnutí do počtu ekonomicky aktívnych osôb.

Počty obyvateľstva v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku v obci od roku 1970 do r.2001 zachytáva nasledovná tabuľka:

Veková skupina	1970	1980	1991	2001	2005	2011
Predproduktívny vek	1362	1147	989	866	654	596
	37,2	30	25,2	21,3	16,3	14,83
Produktívny vek	1998	2295	2414	2422	2443	2829
	54,6	60	61,8	59,5	60,9	70,42
Poproduktívny vek	302	380	507	785	912	592
	8,2	10	13	19	22,8	14,73
Spolu	3662	3822	3910	4073	4009	4017

Z tabuľky je zrejmé, že nepriaznivý demografický vývoj má vplyv aj na vekovú štruktúru obyvateľstva. Zastúpenie predproduktívneho veku sa za obdobie rokov 1970-2011 znížilo až o 766 osôb. Zastúpenie produktívneho veku v absolútnych ukazovateľoch stúpalo, ale v dekáde od r.1991 do r.2011 už došlo k percentuálnemu poklesu obyvateľstva v produktívnom veku pričom do r.2005 zostal tento stav viac-menej konštantný. Počet obyvateľov v poproduktívnom narastal a očividne po roku 1991, ale podľa posledného sčítania veľmi poklesol.

Do obyvateľstva v **predproduktívnom veku** sú zaradené osoby vo veku do 0-14 rokov.

V **produktívnom veku** sú zaradení muži vo veku 15-59 rokov a ženy vo veku 15-54 rokov.

V **poproduktívneho veku** sú zaradení muži vo veku od 60 a viac rokov a ženy vo veku 55a viac rokov.

Porovnanie predproduktívneho, produktívneho a poproduktívneho veku obyvateľov obce Nižná, okresu Tvrdošín, Žilinského kraja a SR k 21.5.2011 zobrazuje nasledovná tabuľka:

Veková skupina	Obec Nižná	Okres Tvrdošín	Žilinský kraj	SR
Predproduktívny vek	21,3	24,3	20,4	18,9
Produktívny vek	59,7	62,4	62,6	63,1
Poproduktívny vek	19	13,3	17	18
Spolu	100	100	100	100

Z tabuľky je zrejmé, že z pohľadu obyvateľstva v produktívnom a poproduktívnom veku je zastúpenie obyvateľov obce nepriaznivé, avšak obec v porovnaní s krajskými a republikovými priemernými hodnotami má vyšší podiel detskej zložky čo je z pohľadu ďalšieho rozmachu ekonomickej aktivity obyvateľstva pozitívne.

Jedným z ekonomických ukazovateľov je aj stav trvale obývaných domov resp. bytov s počtom obyvateľov na 1 trvale obývaný byt a s počtom trvalo obývaných bytov na 1000 obyvateľov

Stav trvale obývaných domov resp. bytov s počtom obyvateľov na 1 trvale obývaný byt a s počtom trvalo obývaných bytov na 1000 obyvateľov v obci Nižná od r.1970 do r.2011 zachytáva nasledovná tabuľka:

Domový a bytový fond	1970	1980	1991	2001	2011
Trvale obývané domy	409	504	582	616	642
Z toho rodinné domy	350	440	547	558	607
Trvale obývané byty	853	960	1074	1135	1233
Počet obyvateľov na 1 trvale obývaný byt	4,29	3,98	3,64	3,58	3,69
Počet trvalo obývaných bytov na 1000 obyv.	230	251	275	279	283

Trvale obývaným domom sa rozumie dom, v ktorom je aspoň jeden trvale obývaný byt alebo je v ňom umiestnené zariadenie na hromadné ubytovanie osôb aspoň s jednou trvale bývajúcou osobou.

Rodinný dom je budova určená predovšetkým na rodinné bývanie so samostatným vstupom z verejnej komunikácie; môže mať najviac tri byty, dve nadzemné podlažia a podkrovia. Vlastníctvo nie je rozhodujúce. Patria sem aj nevyčlenené rekreačné chalupy, využívané na rekreáciu.

Za **byt** sa považuje obytná miestnosť alebo súbor obytných miestností s príslušenstvom, ktoré sú usporiadané do funkčného celku s vlastným uzavretím a sú určené na trvalé bývanie. **Trvale obývaným bytom** je byt, v ktorom

je aspoň jedna osoba prihlásená na trvalý pobyt alebo užívateľ má v ňom dočasný pobyt z dôvodu zamestnania alebo štúdia. Za trvale obývané sa považujú aj byty, ktorých užívatelia sú dočasne neprítomní, hoci aj na dlhší čas.

Z tabuľky je zrejmé, že v posledných tridsiatich rokoch došlo k nárastu trvalo obývaných domov a bytov, čo sa prejavilo aj v zlepšujúcom sa koeficiente obývanosti ako aj vzrastajúcom počte trvalo obývaných bytov na 1000 obyvateľov. Aj keď počet obyvateľov na 1 trvale obývaný byt sa v sledovanom období znížil zo 4,29 až na 3,69 a počet trvalo obývaných bytov na 1000 obyvateľov stúpol z 230 na 283, stále tieto koeficienty nedosahujú potrebný kvantifikačný štandard t.j. min. 3,1-3,3 obyvateľa na 1 trvale obývaný byt resp. 303-310 trvalo obývaných bytov na 1000 trvalo bývajúcich. Keďže obec Nižná možno zaradiť medzi väčšie obce, ku dňu sčítania obyvateľov, domov a bytov bol deficit bytov oproti štandardu zodpovedajúcemu väčšej obci cca 30 bytov.

Porovnanie domového a bytového fondu obce Nižná s okresom Tvrdošín, Žilinským krajom a SR podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov dňa 21.5.2011 je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Domový a bytový fond	Obec Nižná	Okres Tvrdošín	Žilinský kraj	SR
Domy spolu, vrátane ubytovacích zariadení bez bytu	708	6900	140 043	1 034 287
Trvale obývané domy	616	5843	115 381	862 274
V %	87	84,7	82,4	83,4
Z toho rodinné domy	558	5597	107 697	792 555
V %	78,8	81,1	77	76,6
Neobývané domy	90	1017	24 165	
V %	12,7	14,7	17,2	
Byty spolu	1247	10239	230 836	1 884 846
Trvale obývané byty	1135	9075	202 389	1 665 536
v %	91	88,6	87,7	88,4
Z toho v rod. Domoch	564	5693	112 608	820 042
v %	45,2	55,6	48,8	43,5
Neobývané byty	110	1147	27 710	
v %	8,8	11,2	12	

Podľa predposledného sčítania obyvateľov, domov a bytov sa v Nižnej nachádzalo celkovo 708 domov určených celkom alebo čiastočne na bývanie, z čoho bolo trvalo obývaných 616 a trvalo neobývaných 90. Rozdiel 2 domov má charakter ubytovacích zariadení - budov bez bytov (dom č.570 a internát pri SOU). Vo všetkých uvedených domoch bolo zistených celkovo 1247 bytov. Z nich bolo 1135 trvalo obývaných a 110 bytov bolo trvalo neobývaných.

Dôvody neobývanosti 110 neobývaných bytov boli zmena užívateľa (2), určený na rekreáciu (6), uvoľnený na prestavbu (18), nespôsobilý na bývanie (35), po kolaudácii (13), v pozostalostnom alebo súdnom konaní (5), z iných dôvodov (17). Oproti poslednému sčítaniu obyvateľov a bytov v r.1991 narástol počet trvalo neobývaných bytov o 28.

V porovnaní s okresom Tvrdošín, Žilinským krajom a SR je v obci Nižná percento trvalo obývaných domov a bytov vyššie. Priemerné percento obyvateľnosti rodinných domov v obci je porovnateľné s krajským a celorepublikovým.

Kvalitatívnu úroveň bývania charakterizuje aj plošný ukazovateľ bytu - m² obytnej plochy na 1 trvalo obývaný byt a plošný ukazovateľ bytu - m² obytnej plochy na 1 obyvateľa

Kvalitu úrovne bývania občanov obce Nižná porovnanú s okresom Tvrdošín a Žilinským krajom podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov dňa 21.5.2011 znázorňuje nasledujúca tabuľka:

P r i e m e r n ý p o č e t					
	trvale bývajúcich osôb na 1 trvale obývaný byt	m ² obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt	obytných miestností na 1 trvale obývaný byt	trvale bývajúcich osôb na 1 obytnú miestnosť	m ² obytnej plochy na osobu

Nižná	3,52	54,4	3,22	1,09	15,4
Žilinský kraj	3,41	55,1	3,22	1,06	16,1
Okres Tvrdošín	3,82	60,30	3,45	1,11	15,8

1.4. Symboly obce

Symbolmi obce Nižná sú:

- erb obce
- vľajka obce
- pečať obce

Erb obce Nižná tvorí v modrom štíte pod zlatou hviezdou zlatý vrch, na temeni s tromi striebornými balvanmi a na úpäťi z oboch strán so zelenými ihličnatými stromčekmi.

Erb obce sa používa:

- na pečatidle obce
- na insígniách starostu
- na listinách o udelení čestného občianstva obce Nižná,
- na budovách, kde má sídlo Obecný úrad v Nižnej
- na označenie katastrálneho územia obce
- v rokovacích miestnostiach orgánov obce
- na preukazoch poslancov obce ako aj pracovníkov obce a obce v korešpondenčnom styku.

Vľajka obce Nižná pozostáva z piatich pruhov vo farbách bielej /1/6/, modrej /1/6/, žltej /2/6/, bielej /1/6/ a zelenej /1/6/. Vľajka je ukončená tromi cípmi.

Vľajku obce Nižná používa starosta a obecné zastupiteľstvo pri slávnostných a oficiálnych príležitostiach obecného, príp. štátneho charakteru a to vyvesením na budovách, v ktorých sídlia, príp. v sieňach, kde sa koná slávnostné zhromaždenie. Výzvu na použitie vľajky vydáva starosta, ktorý zároveň určí spôsob a trvanie výzdoby.

Vľajka obce sa môže používať aj vo verejných sprievodoch a pri príležitostnej vnútornej výzdobe miestností a siení, ktoré sú prístupné verejnosti.

Pečať obce Nižná tvorí erb obce Nižná s hrubopisom: „OBEC NIŽNÁ“.

Pečať obce sa používa pri slávnostných príležitostiach – udelenie čestného občianstva, na pečatenie významných listín a dokumentov a pod.

Pečať uschováva starosta obce.

1.5. História obce

Prvé stopy, ktoré v priestoroch dnešnej Nižnej zanechal človek, pochádzajú z praveku a viažu sa k strategicky výhodne situovanému pravekému opevnenému (už spomínanému) halštatskému hradisku Ostražica, ktorý má podobu zrezaného kužeľa s viditeľnými úpravami terénu na vrchole. Z pôvodného sídliska sa dodnes zachovali len skromné pamiatky.

Prvým bádateľom, ktorý tu uskutočnil výskum ešte v roku 1876 bol Mikuláš Kubínyi. Ďalší rozsiahlejší vedecký výskum tu vykonal o sto rokov neskôr (1979) Oravské múzeum v Oravskom Podzámku v rámci terénnej výskumnej činnosti. Na viacerých miestach boli vyhlbené sondy, prostredníctvom ktorých sa získali predstavy o vane uzatvárajúcom vrcholovú časť sídliska o rozlohe 4 ha.

Prístup na vrchol pôvodne viedol od severovýchodu alebo juhozápadu. Okraj sídliska bol lemovaný krytou palisádou, z ktorej sa zachovali kolové jamy vyložené kamením. Podľa ich rozpätia mala drevená krytá stavba šírku 4 m a tiahla sa okolo celého vrcholu. Tvorila súčasť obrany sídliska.

Vnútorne priestory boli delené priečkami na menšie celky. Nájdené črepy z nádob, kostené nástroje a kamenné drvidlá svedčia o tom, že tieto priestory neslúžili len na obranu, ale aj na pracovnú činnosť. Podľa použitého materiálu možno usudzovať, že kameň na spevňovanie brehov a budovanie kamenných múrov bol na Ostražicu vyvážený alebo vynášaný.

Vrchol sídliska - akropola - predstavovala plochu približne 1/3 ha. Jej obdĺžnikový základ ohraničovali kamenné múry vysoké viac ako 2,5 m kombinované drevom. Vykopané sondy ukázali, že z vnútornej strany bol popri kamennom murive miestami zrub a tiež prútené pletivo. Medzeru vyplňala zemina. Zostatky odtlačkov vypálenej mazanice zrubu a tiež prútené pletivo sa nachádzali v kultivovanej vrstve zeme pomiešanej s črepami z nádob.

Obvodový múr so zrubovým alebo pleteným pažením dosahoval hrúbku 80 cm. Na kamennom murive sa nachádzala nadstavbová časť, v ktorej boli rozmiestnení obrancovia. V opevnenom priestore boli do 40 až 120 cm zahĺbené pracovné a sídliskové objekty. Prostredníctvom sond tu boli okrem čiernej kultúrnej vrstvy (karbonizované organické látky) nájdené pieskovcové kamene s črepami, mazanicou a zvieracími kosťami. Možno predpokladať, že to bola už posledná fáza osídlenia.

Podľa úlomkov keramiky zodpovedala dobe laténskej, pravdepodobne s púchovským obyvateľstvom. Zachované črepy pochádzajú zo štvoruhých, ryhovaním urobených hrncov, tiež džbánkovitých nádob s profilovaným uchom alebo zvislými hrbolkami po okraji zúženého ústia, ale aj črepy z veľkých zásobníč a iného hlineného riadu.

Z vrchných vrstiev tohto opevneného sídliska pochádzajú zlomky laténskej keramiky s reliéfnym rebrom.

Južná strana opevneného priestoru mala nižší obvodový múr a nachádzali sa tu len drevené stavby na kamennej podmurovke, orientované do radu východ - západ. Najvrchnejší rad mal podmurovku v hĺbke 20-30 cm a mohol tvoriť základ dreveného zrubu ohrady vnútorného opevneného priestoru. V južnej strane sa v hĺbke 60 cm nachádzal kamenný podklad a v rovnakej orientácii aj samostatné sídliskové objekty. Tu bola odkrytá časť chaty zapustenej do kamenného svahu vymurovaním zadnej steny. Na podlahe sa nachádzalo 9 hlinených tkáčskych závaží, črepy halštatskej keramiky, železný švalec. Keďže murovaná stena pokračovala ďalej západným smerom, niet pochýb o tom, že v rovnakej úrovni budú aj ďalšie výrobné či sídliskové objekty. V juhozápadnej časti vrcholu bol odkrytý pomerne tenký múr s jamami po drevených stĺpoch. Tieto múry tvorili obklad drevených konštrukcií.

Sídlisko na Ostražici existovalo už od konca mladšej doby bronzovej a využívané bolo do halštatskej katastrofy (300-100 rokov pred n. l.).

Vzhľadom na pomerne obmedzené výskumy nám však chýbajú doklady o stavebnej urbanistike i funkciách horného opevneného priestoru. Zem tu skrýva ešte veľa tajomstiev, preto sa k nej vracali a vracajú minulí i súčasní literáti a Nižňania si rozprávajú o nej povesti.

14. storočie

Priestor, na ktorom sa rozprestiera dnešná Nižná, bol až do konca 14. storočia súčasťou chotára Tvrdošína, kde bola už na začiatku druhého tisícročia nášho letopočtu zriadená colná stanica. Tamojší obyvatelia ešte v 13. storočí nepodliehali Oravskému hradu, ale pravdepodobne priamo županovi zvolenského kráľovského panstva. Určitá časť obyvateľov bola priamo naviazaná na chod colnej stanice a časť sa zaoberala lovom zveri.

Možno predpokladať, že pri ďalšom osídľovaní Oravy stále viac kolonistov vyhľadávalo jej "rovne", vhodné na poľnohospodárske účely. Viacerí sa usadili aj v dovtedy slabo využívanom priestore pod Ostražicou a vytvorili samostatnú osadu. O jej postupnom osamostatňovaní v 14. storočí svedčí skutočnosť, že v roku 1380 sa Tvrdošín uvádza ako "*Twardoschin superior*" (Vyšný) a teda je možné, že už existoval aj "*Tvvardoschin inferior*" (Nižný). Sú to však len predpoklady, na ktoré nemáme priame historické doklady.

1395 Nissne Wes

S určitou možnosťou možno tvrdiť, že o 15 rokov neskôr, teda roku 1395 už *dolná dedina Tvvardoschin* (Nižná) existovala a v roku 1420 sa už v listinách uvádza pod menom "*Nissne Wes*" ako príslušenstvo Oravského hradu.

O pôvode jej prvých obyvateľov nevieme nič určité. Nevieme, odkiaľ prišli, nepoznáme ich pôvod, národnosť, ale ani ich počet. Počas stredovekej kolonizácie bolo bežným javom, keď nové osady vznikali presídlením určitého počtu ľudí zo starších osád, ktoré už boli zaľudnené, ba preľudnené. Pri osídľovaní Nižnej významnú úlohu určite zohrali aj obyvatelia Tvrdošína. V 15. storočí sa klčovaním získavala nová pôda pre poľnohospodárske účely a pribúdali noví obyvatelia. Chotár obce bol však ešte začiatkom nasledujúceho storočia neurčitý, najmä od Krásnej Hôrky a Zemianskej Dediny. Uvádzaný bol nasledovne: "*Hranice majú s osadou Krásna Huorka spoločné a od obyvateľov Zem. Dediny podobne majú hranice nevyznačené. Za Oravou užívajú pôdu po potok Studená. S Podbielčanmi užívajú pôdu až po Červenú Skalu a po vrch hore prosto.*"

16. storočie

Začiatkom 16. storočia si šoltýstvo v Nižnej kúpil Andrej Dlhólúcky s bratmi od vtedajších držiteľov Oravského hradu Mikuláša a Petra Kôstku.

V daňovom súpise z roku 1547 sa *"Nysne wez"* uvádza spolu s Krásnou Hôrkou ako príslušenstvo Oravského hradu so spoločným richtárom. Napočítaných bolo 10 usadlostí, 4 želiari, 3 bedári, 2 valasi a 2 pastieri. O rok neskôr mala Nižná spolu s Krásnou Hôrkou 12 port a v roku 1588 14 port.

V druhej polovici 16. storočia sa počet rali pohyboval v rozmedzí 10-17. Súviselo to so stabilitou či nestabilitou pomerov (v rokoch 1556-1559 - 10 rali; v rokoch 1564-1566 - 17 rali; v rokoch 1567-1570 - 16 rali; v rokoch 1572-1578 - 14 rali). Roku 1597 obec riadil šoltýs Simeon Nižňanský, ktorý si so súhlasom Juraja Thurzu postavil mlyn na Studenom potoku.

17. storočie

V spisoch zo 17. storočia sa Nižná uvádza už oddelene od Krásnej Hôrky. V roku 1612 boli spísané hranice jej chotára, hoci ich vyčlenili pred rokom 1598. Medzi Nižnou, Krásnou Hôrkou a Zemianskou Dedinou hranice tvorili časti chotára: *"Skala za Ostražice po Uplaz, role Blažaja Nováka z Nižnej, potok Hodočín, jarok Kotelnický, omývajúci časť poľa Škulu z Nižnej, kopanice nad Uplazem, lúky Špana, šoltýsa z Nižnej, potok Klinik, Javorový potuoček, potok Javorov, dolina Javorník, cesta zvaná Krásnohorská, Javorové lúky, roľa Jakuba Dedinszského role Kubacsovich a z Krásnej Hôrky, lúky Krásničanov a potok Hodočín."* V tomto období sa obec uvádza vo forme Nižnia Wess a Alssoffalu. Ešte v roku 1607 si obyvatelia Nižnej a Krásnej Hôrky prenajali pôdu zrušeného zámockého majera, ktorý sa nachádzal medzi obcami.

Pokojný vývoj v prvom desaťročí 17. storočia bol prerušený protihabsburským povstaním Štefana Bočkaja. Oporou jeho vojenských útvarov boli najímaní hajdúsi, nemajetné vrstvy obyvateľstva. Grupovali sa z radov roľníkov, vyhnaných Turkami a žoldnierov dovtedy slúžiacich v cisárskej armáde. Zhromažďovali sa v pohraničných oblastiach a postupovali územím Slovenska. Po ich prechode bolo možné v Nižnej z 12 domov zdaníť len 5 a zavládol tu hlad. Nižná a ostatné oravské obce museli znášať aj náklady na vojny proti Turkom, ktorých sa zúčastňoval zemepán Juraj Thurzo.

Obdobie nasledujúcich rokov bolo pre Nižnú pokojnejšie. Postupne sa z drancovania spamätávala. Podľa archívnych dokumentov z roku 1615 mala Nižná hole aj v Tatrách - *"zvané Osobitá"* a jej obyvatelia chovali 400 oviec.

V roku 1619 tu okrem šoltýstva žilo 15 sedliakov a 13 želiarov. Dávky pre Oravský hrad odovzdávali spoločne s Krásnou Hôrkou a to: 20 lukien jačmeňa, 32 lukien ovsa, 1 vola, 50 rýnskych florenov. Okrem toho boli povinní stáť v zbrani, hrad a majere opravovať, do zámku dávať dary, zväzať drevo a kamene potrebné na opravu hradu, platiť dežmu od oviec, dávku od medu, pristavovať kone na dlhé cesty, nosiť pánove listy, čestne poslúžiť hradnému pánovi a jeho dieťkam pri ich návšteve Nižnej a vhodne sa správať.

Povolené mali variť a predávať pivo.

V roku 1625 Oravské panstvo svojim obciam stanovilo nový súpis poddanských povinností a poplatkov - urbár. Uvádza sa v ňom aj Nižná Ves s presne stanovenou výškou a rozsahom naturálnych a peňažných povinností a poplatkov.

18. storočie - 20. storočie

Napriek negatívnym dôsledkom spôsobenými tzv. zamrznutými rokmi 1715, 1716, ale aj ďalšími pohromami sa Nižná postupne rozrastala.

Nerozvíjaním iných odvetví rozhodujúca časť obyvateľov Nižnej sa až do päťdesiatych rokov 20. storočia zaoberala poľnohospodárstvom. Celé storočie pestovali jačmeň, ovos, raz, ľan a konope. Po roku 1776 sa začali pestovať aj zemiaky, kapusta a krmoviny pre dobytok. Určitá časť obyvateľov si hľadala nové zdroje obživy hlavne v práci s drevom v lese a pri jeho doprave.

K podstatným zmenám nedošlo ani po roku 1918 v správe obce, ktorá mala richtára (neskôr starostu), vicerichtára, pokladníka, tútora, doručovateľa, obecného sluhu a hrobára. Počas prvej ČSR a Slovenského štátu Nižná aj

Zemianska Dedina zápasili s nedostatkom finančných prostriedkov. Peniaze chýbali na najzákladnejšie potreby života v obci. Problémy, boli s udržiavaním školy a obdobná situácia bola s elektrifikáciou Nižnej. Hovorilo sa o nej

už na zasadaniach obecného zastupiteľstva v roku 1931 a následne takmer každým rokom. Realizovala sa však až v roku 1940. Na Vianoce svietili elektrické žiarovky len v kostole a na notárskom úrade. Dokončená bola v roku 1941.

Napriek zložitej finančnej situácii sa v roku 1936 podarilo postaviť hasičský dom, ktorý sa využíval aj na konanie rôznych kultúrnych podujatí. Známe boli čajové večierky i divadelné predstavenia. Súčasne s vysviackou hasičského domu sa 29. júna 1936 konala aj vysviacka novej motorovej striekačky.

Zdravotnú službu v tomto období v obci zabezpečoval lekár, ktorý mal sídlo v Tvrdošíne a filiálka Čsl. Červeného kríža bola v susednom Podbieli. V obci mal sídlo notársky úrad, poštový úrad a skromná železničná stanica. Cez obec viedla štátna cesta s kovovým mostom ponad rieku Oravu.

Do Notárskeho úradu v Nižnej (budova bola umiestnená na dolnom konci obce - Meisslovka) patrili obce: Zemianska Dedina, Nižná a Podbiel s plochou 4 713ha, 516 domami asi 903 obyvateľmi.

Väčšina domov v Nižnej ešte aj v tridsiatych rokoch bola z dreva. Murovaných domov bolo len niekoľko. Väčšina obyvateľov sa zaoberala poľnohospodárstvom. Pestoval sa ovos, jačmeň, žito, zemiaky, kapusta a burgyňa. Z priemyselných plodín bol rozšírený ľan a menej konope. Veľmi obmedzené bolo pestovanie zeleniny a ovocinárstvo. Včelárstvu sa v tridsiatych rokoch nik nevenoval. U hovädzieho dobytku prevládalo pinzgavské plemeno s priemernou úžitkovosťou. Obilie sa mlátilo ručne, len v obmedzenej miere sa používali stroje. V roku 1942 boli v Nižnej už tri mláťačky. Ku každej bol pridelený komisár, ktorý kontroloval množstvo vymláteného obilia a zároveň určoval množstvo obilia, ktoré malo byť odovzdané štátu.

V druhej polovici tridsiatych rokov sa v obci prikročilo ku komasácii pôdy. Vykonávala sa až do roku 1942, keď gazdovia v jeseni orali podľa nového vydelenia pôdy. Pôda sa hnojila hlavne maštalným hnojom a čiastočne sa už v tridsiatych rokoch používali aj umelé hnojivá. Hoci boli kravy v tomto období hodnotené ako podpriemerné, tvorili jeden z hlavných zdrojov obživy obyvateľov obce. Hojne sa chovali čierne ovce.

Získané suroviny (hlavne ľan a vlna) sa spracovávali na plátno a súkno pre vlastnú potrebu a čiastočne aj na predaj. Rozšírené bolo tkanie kobercov.

V prvej polovici nášho storočia pôsobilo v Nižnej a Zemianskej Dedine viac remeselníkov. Okrem tkáčov a tkáčiek to boli stolári, tesári, krajčíri, obuvníci a murári.

Od roku 1929 sa v Zemianskej Dedine ručne vyrábala tehla. Väčšia strojná tehelná pracovala v Nižnej. Majiteľom bol Tomáš Golát so spoločníkmi: Jozefom Knížackým, Michalom Žuffom Ľudovítom Regulym a Ignácom Regulym. Posledným pred uvalením národnej správy a neskorším znárodnením bol Tomáš Žuffa Golát so synmi. V tehelni sa kúrilo uhlím, ktoré sa dovažalo z Poľska. Stroje boli poháňané dieselovým motorom a neskôr motorom na elektrický prúd. V tehelni sa pracovalo len cez sezónu - od júna do októbra.

Životné podmienky v obci aj v období prvej ČSR takmer ročne sťažovali živelné pohromy. Veľké škody narobila povodeň 18. júla 1934. Škody ešte znásobil následný kamenec. 18. augusta 1935 narobila veľké škody víchrica. 2. mája 1936 podstatnú časť úrody zničil kamenec.

22. marca 1938 vypukol požiar, ktorý za pomoci vetra nadobudol veľké rozmery. Postihnutých bolo 83 domov. Zhorela aj škola a fara. Pri požiari sa udusilo dieťa a matka musela byť ošetrovaná v nemocnici. V hospodárskych objektoch zhoreli aj zvieratá. Celková škoda na majetku bola odhadnutá na 3 mil. korún.

V auguste a septembri 1939 bola cez obec vybudovaná asfaltová cesta a pokračovalo sa v komasácii pôdy.

Mimoriadnou udalosťou bolo zrútenie lietadla v nižnianskom chotári. Letca pochovali na miestnom cintoríne. V roku 1941 najskôr (v januári) zhoreli zadné stavby dvoch domov a 17. februára zhoreli dva obytné domy aj s hospodárskymi stavbami.

Značné škody, hlavne v Nižnej, boli spôsobené počas bojových operácií v roku 1945. Po nálete sovietskych lietadiel vo Veľkonočný pondelok zhorelo 28 domov, zničené boli učiteľské byty, poškodený kostol a škola. Ustupujúci Nemci zničili železničnú trať a vyhodili cestný kovový most. Prví ruskí vojaci vstúpili do Nižnej 3. apríla 1945. V obci sa zdržali do 9. mája a poskytli pomoc pri obnove mosta.

Po prechode frontu vedenie v obci prevzal Miestny národný výbor, ktorý začal s odstraňovaním spôsobených škôd a zároveň vytváral podmienky pre povojnovú konsolidáciu života. Obyvatelia sa usilovali čím skôr do poriadku svoje domy, hospodárstva i obec.

Vo voľbách v roku 1946 v obci s veľkou prevahou zvíťazila Demokratická strana. Noví miestni činitelia pripravovali výstavbu školských učiteľských bytov, budovy MNV i materskej školy. Bolo potrebné stavať nový most a urobiť v obci mnoho iných nevyhnutných prác. V prvých aprílových dňoch roku 1947 sa však v obci rozšírila zvesť, že sa v Nižnej ide stavať textilná továreň, ktorá mala zamestnávať značnú časť obyvateľstva hornej Oravy.

A naozaj, rok 1947 znamená v rozvoji obce časový medzník, ktorým sa otvára nová kapitola jej života. Na najúrodnejšej pôde v chotári (Roven - Výrobisko - Hradý) bol dňa 22. júna 1947 položený základný novoj továrne - národného podniku Bavlnárske, neskôr Lanárske závody Orava. Skutočnosť, že podradné ľanové a polofánové

výrobky nemali odbyt a kapacita výrobné haly sa využívala len na 25 % viedla k úvahám o náhradnom využití tkáčovne, prípadne o zmene výrobného programu podniku. Rozhodnutím Povereníctva spotrebného priemyslu z 21. 12. 1956 sa národný podnik Lanárske závody Orava nakoniec zrušil a určil sa nový výrobný program - výroba televízorov, ktorých bolo na domácom trhu nedostatok.

1. januárom 1957 sa teda začala v Nižnej písať nová kapitola priemyselnej výroby - elektroniky.

V Nižnej sa v uplynulých rokoch vybudovala vlastne celá základňa hospodárskeho a verejného života. Postavila sa fabrická hala o rozmeroch 200 x 100 m, komplex príslušných prevádzkových budov, výrobná hala na výrobu televíznych skriniek a montážna hala v areáli závodu, dve výškové reprezentatívne administratívno-technické budovy závodu, rozsiahly komplex hospodárskych budov JRD Orava. Vybudovali sa aj dve ekologické stavby - v roku 1964 čistiaca stanica odpadovej vody a v osemdesiatych rokoch veľká čistička medzi Nižnou a Podbielom. Z verejných budov sa ako prvá postavila budova MNV, ďalej materská škola, nová 23 - triedna škola s telocvičnou halou a družinou mládeže, spoločenský dom v dvoch etapách - blok A - hotel Radar a blok B - kultúrny dom, moderná budova železničnej stanice, nová závodná jedáleň, komplex jaslí a materskej školy pri ZDŠ, materská škola na Malej Orave, úradovňa VB, komplex SOUE (škola, telocvičňa, internát), dom smútku, nová fara, atď. Výstavbou športovísk sa vytvorila široká základňa aj pre športový život v obci.

Veľa sa podarilo vo výstavbe inžinierskych sietí a vôbec komplexu komunikácií. Vybudovali sa celé kilometre pevných ciest v uliciach obce, ale aj mimo obce. V rokoch 1954-1956 sa postavil nový železobetónový most cez rieku Oravu a zregulovala sa rieka Orava v celom priestore závodu i obce, vybudovali sa dve visuté lavice cez rieku Oravu, na Prasatíne televízna retranslačná stanica, na sídlisku Nová doba a aj v starej časti obce pešníci, vybudovalo sa aj veľké autobusové nástupište pred závozom, elektrické rozvody, kanalizácia atď. Najviditeľnejšie sa vari pokročilo v oblasti bytovej výstavby. Vybudovali sa dve základné sídliskové aglomerácie: Malá Orava a Nová doba. Postavili sa slobodárne, bytové domy s rôznym počtom bytových jednotiek. Na Malej Orave závod už v prvej etape svojho rozvoja postavil 30 rodinných domkov, ktoré si neskôr nájomcovia kúpili do súkromného vlastníctva. Za 25 rokov - 1948-1973 - sa v Nižnej postavilo 436 bytov. Od roku 1973 sa štátna bytová výstavba v obci zastavila a fabrika začala zamestnancom prideľovať byty na novom sídlisku v Medvedzí (mesto Tvrdošín), kde sa pre pracovníkov podniku postavilo 741 bytov.

V povojnovom období sa rýchlo rozrastal aj počet rodinných domov. Vyrastali celé nové ulice na "Hradách" a na iných miestach pôvodnej časti obce, ale aj v nových lokalitách: Na Malej Orave, v lokalite Vřšok - Ostrvka, v Orličom, na Vintiške, Krivých honoch a inde. Každý rok sa v obci dávalo do užívania 10 i viac nových rodinných domov. V rokoch 1950-1975 sa odovzdalo do užívania 259 rodinných domov. Drevené domy sa z obce už takmer úplne vytratil.

Od 1. 1. 1985 sa Nižná stala strediskovou obcou. V rámci sídelného postavenia sa jej súčasťou stala obec Zemianska Dedina.

1.6 Pamiatky :

Ostražica

Oravskú vrchovinu v oblasti Nižnej tvorí najmä bradlové pásmo, budované z tvrdých jurských vápencov. Útesová časť vrchoviny je preto geologicky veľmi zložitá, krajinársky rozmanitá a jedinečná. Jej pestrý povrch je súčasne nápadne odlišný od vyrovnaných, pravidelných tvarov flyšových hornín Budínskej Magury a Skorušinských vrchov. V prírode to môžeme pozorovať ako pás útesov (vápencové skalky), na ktoré nás upozorňuje najmä impozantná Ostražica (767,7 m n. m.). Napriek výškovej prevahe "magurskej" (Budín - 1 222 m n. m.) a "skorušinskej" (Prasatín - 856 m n. m.) (dominanty chotára) možno právom vyzdvihnúť krajinársko-estetické hodnoty a turistickú atraktivnosť mohutných útesov Ostražice. Strmé svahy, bralá a sťažnená prístupnosť vrcholu poskytlí v dávnej minulosti podmienky aj pre vznik strategicky najvýhodnejšie situovanej pravekej usadlosti na pravom brehu rieky Oravy - opevneného halštatského hradiska, ktoré bolo významným centrom už od konca mladšej doby bronzovej. Okrem prírodných hodnôt má teda kuželovitá Ostražica aj pozoruhodný historický a kultúrny význam. Z historického - paleontologického hľadiska je zaujímavá aj lokalita starého lomu východne od Kováčovej (715 m n. m.), kde sa našli viaceré vzácne skameneliny (amonity, trilobity, numulity). Sídlisko na Ostražici existovalo už od konca mladšej doby bronzovej a využívané bolo do halštatskej katastrofy (300-100 rokov pred n. l.)

Prvým bádateľom, ktorý tu uskutočnil výskum ešte v roku 1876, bol Mikuláš Kubinyi. Ďalší rozsiahlejší vedecký

výskum tu vykonalo o sto rokov neskôr (1976) Oravské múzeum v Oravskom Podzámku v rámci terénnej výskumnej činnosti. Na viacerých miestach boli vyhlbené sondy, prostredníctvom ktorých sa získali predstavy o vale uzatvárajúcom vrcholovú časť sídliska o rozlohe 4 ha.

Prístup na vrchol pôvodne viedol od severovýchodu alebo juhozápadu. Okraj sídliska bol lemovaný krytou palisádou, z ktorej sa zachovali kolové jamy vyložené kamením. Podľa ich rozpätia mala drevená krytá stavba šírku 4 m a tiahla sa okolo celého vrcholu. Tvorila súčasť obrany sídliska.

Kostol sv.Gála

Pôvodný drevený kostol vybudovali v druhej tretine 16. storočia ako vyvrcholenie kolonizačného rozmachu šoltýsov Dlhohúckych. Murovaný kostol pravdepodobne v neskorogotickom slohu stavali až v roku 1614 a v roku 1620 ho zakončili renesančnou vežou s hradbami. Nachádza sa na vyvýšenom mieste na okraji obce. V rokoch 1628 Štefan Kôstka venoval Nižnej zvon, ktorý uliali v Banskej Bystrici. Do roku 1833 k nemu pribudli ďalšie z rokov 1629, 1695, 1790 a 1791.

K roku 1702 sa uvádza, že kostol zasvätili sv. Gálovi. Pri kanonickej vizitácii roku 1695 zaregistrovali obraz Panny Márie o správnosti ktorého isto nemal nikto žiadne pochybnosti. V roku 1715 kostol opravovali a zmodernizovali tiež jeho klenbu. V priebehu 18. storočia vznikli obrazy Zvestovania Panny Márie a sv. Jána Nepomuckého pravdepodobne pre bočné oltáre.

Podstatné zmeny v interiéri kostola prebiehali v prvej tretine 19. storočia. Najväčšiu zásluhu na ich realizácii má azda Ján Nepomuk Drengubjak (1781-1850), rodák zo Zázrivej, ktorý spravoval nižnianskú faru v rokoch 1814-1829. Pôsobenie v Nižnej začal barokovou prestavbou interiéru a vybudovaním empory s klasicistickou klenbou roku 1815. V roku 1829 kostol rozšíril. Nový neskoropropírový oltár vznikol medzi uvedenými rokmi. Hlavný obraz pochádza z ružomerskej dielne a znázorňuje Zvestovanie Panny Márie. Je o niečo mladší ako oltár, rovnako ako maľby sv. Jozefa a Panny Márie na dverách. Okolo neho stoja sochy sv. Petra a Pavla a na hornej rímse sochy dvoch anjelikov. Medzi nimi v nástavci priestoru dominuje titulný obraz sv. Gala. V roku 1890 pribudol severný bočný oltár Ukrižovania Krista. Vytvoril ho amatérsky rezbár Štubendek zo Zuberca. V roku 1910 bol zakúpený organ u firmy Rieger a v roku 1913 bol zakúpený južný bočný oltár Panny Márie Ružencovej u juhtyrolskej firmy Prinoth.

Kaplnka sv. Anny v Zemianskej Dedine

Kostolík – kaplnka sv. Anny stojí na vyvýšenom mieste za potokom Hldočin v miestnej časti Zemianska Dedina. Pôvodná stavba bola jednoloďová, zakončená plytkým polkruhovým ambitom. Kronika obce sa o tomto kostolíku zmieňuje až v roku 1802, ale jej vznik môžeme datovať do neskoršieho obdobia. Veža je jednoduchá s polkruhovými otvormi a na fasáde viackrát členená rímsami. Zakončená je zvoncovitou baňou s dvojramenným krížom. Vo veži sa nachádzajú tri zvony.

Interiér hlavnej lode je zaklenutý dvomi pólami krížovej klenby, v zadnej časti s lunetovými výsekmí pôvodne pre okenné otvory. Klenby spočívajú v strede chrámovej lode na dvoch pol pilieroch. Presbytérium je tiež zaklenuté krížovou klenbou, pričom masívny triumfálny oblúk dopadá na rímsové konzoly.

Inventár kostolíka tvorí aj oltár Božského Srdca Ježišovho. Pochádza zo začiatku 19. storočia a sú na ňom badateľné vplyvy klasicizmu. Oltár je stĺpovej architektúry. Stĺpy sú zakončené korintskými hlavicami, ktoré nesú rímsami zdobený oblúkový tympanón. Medzi stĺpmi je výklenok, v ktorom je umiestnená drevená socha Božského Srdca Ježišovho. Ide o prácu ľudového majstra, pričom je evidentné, že táto socha vznikla oveľa neskôr ako samostatný oltár. V spodnej časti oltára je umiestnený jednoduchý bohostánok, vedľa ktorého sú na nižších stĺpoch umiestnené dve sochy adorujúcich anjelikov. Súčasťou interiéru je aj kríž s dvomi postavami adorujúcich anjelikov z 19. storočia. Ide o vzácne a zaujímavé dielo neznámych ľudových majstrov so značným zmyslom pre proporcionality. Pri vchode do kaplnky je na pravej strane umiestnený kríž s telom ukrižovaného Krista. Môže pochádzať z polovice 19. storočia. Rovnako ide o prácu neznámych ľudových majstrov. V druhej polovici 20. storočia bola stavba dvakrát značne rozšírená o menšie bočné lode.

Železiareň

Začiatkom 19. storočia Oravské panstvo vlastnilo bane v Oraviciach, v Chyžnom, Zuberčí, v Choči a tiež v Liptove pri Ružomberku. Po viacerých pokusoch o vybudovanie železiarní na rôznych miestach a po skúškach rudy dostalo Oravské panstvo v roku 1819 povolenie od Substituovaného banského súdu v Malužinej na vybudovanie železiarne pri Podbieli. V povolení sa uvádzali dve alternatívy - miesto vyššie Podbiela, kde mal stáť pivovar a za potokom v katastri obce Nižná.

Rozhodnuté bolo Železiareň postaviť v katastri Nižnej. Na jej výstavbu podpísali podnikatelia Jozef Dávid Lux, Liebman Polatschek a Wiliam Herz dohodu s Oravským panstvom, v ktorej sa hovorilo o výstavbe dvoch "kuzní" v rokoch 1836 a 1837 a o výstavbe vysokej pece v roku 1838. Do roku 1839 mali byť vystavané ostatné "kuzne". Podnikatelia získali bezplatne pozemok, drevo na stavbu a mnoho ďalších výhod. Pri stavbe pomáhal anglický technik Nevvbuild. Železiareň pomenovali *Františkova huta*. Dodávateľmi rudy mali byť bane v Juráňovej doline, na okolí Zuberca, Habovky a v Malatinej. Roku 1831 dostalo Oravské panstvo povolenie aj na ťažbu železnej rudy v Chocholovskej holi pri Čiernom Dunajci. Roku 1840 spoločnosť, ktorá stavala železiareň, sa rozpadla pre vnútorné nezhody. Podnik však napriek tomu pracoval ďalej. Podľa archívnych prameňov tu v rokoch 1842, 1843 pracovalo 13 katolíkov a 9 židov. Okrem nich tu pravdepodobne pracovali aj poddaní z okolitých dedín. Železiareň však neprosperovala a postupne upadala. Úlohu tu zohralo aj zrušenie poddanstva, nekvalitná ruda, zastaralé zariadenie a tiež hospodárska kríza v rokoch 1858 až 1861. Železiareň zanikla roku 1862.

Dnes tu návštevník môže vidieť zvyšky stavby - obvodové múry, zostatky budovy, v ktorej boli mechy na vháňanie vzduchu do pece. Poniže už v zemi zostali len základy budovy hámra. Za zvyškami hlavnej budovy železiarne je halda železnej rudy.

Súsošie Troch sv.Jánov

Ján Nepomuk Drengubjak v roku 1825 dal vo farskej záhrade vybudovať stĺpy troch svätých Jánov: Apoštola, Nepomuckého a Krstiteľa. Stredný je situovaný na vysokom trojbokom ihlane, na ktorom môžeme čítať latinský text, ktorý na jednej strane hovorí o zachovanej cnosti utopeného sv. Jána Nepomuckého a na druhej "kedysi habovský, nateraz nižniansky farár pre obeť otvárajúci vlastné náklady loannes Nep Drengubiák". Ak si predstavíme, že tento kňaz pôsobil v rokoch 1812-1814 v Habovke, uvedomíme si, že tam prežil katastrofickú povodeň 25. a 26. augusta 1813. Vtedy voda Studeného potoka zničila a odniesla drevený kostol a faru. 32-ročný kňaz s nasadením vlastného života zachraňoval najcennejšie predmety a písomnosti. Len o vlas unikol smrti. Potom vybuďoval provízorný drevený kostolík a odišiel do Nižnej. Táto skúsenosť poznačila celý jeho ďalší život. Bola hlavným motívom pre vybudovanie monumentálneho pamätníka. Obohatil tým celé krajinné prostredie v línii fara - kostol - Ostražica, kolmej na pozdĺžnu os dediny. Jemnosť prevedenia, čelné sploštenie tvare a krátké krky dvoch bočných figur, sa líši od pretiahnutého tela sv. Jan Nepomuckého do výšky. Sochy možno autorsky prisúdiť belopotockej dielni pravdepodobne Jána II. alebo Alojza II: (narodil sa okolo 1780), synov Juraja Belopotockého. V rokoch 1913 a 1978 prebehla ich reštaurácia. V roku 2003 dala obec celé súsošie osvetliť.

Kamenné stĺpy s náboženskými motívmi

Kamenný stĺp so sochou Panny Márie Immaculaty sa nachádza pri križovatke ulíc Hviezdoslavova a Kukučínova. Nie je datovaný, ale podľa 8 podobných, ktoré vznikli medzi rokmi 1753-1804, ho možno priradiť k tvrdošínskemu a odhadnúť jeho vznik na koniec 18. storočia.

Na hornom konci obce pri železničnom priecestí stojí kamenný kríž s reliéfom Panny Márie Bolestnej, veľmi kvalitné dielo belopotockej dielne, pochádzajúce zo začiatku 19. storočia. Rovnaký dielenský pôvod má menší kríž s rovnakým reliéfom datovaný roku 1853. Stojí v zákrute cesty za mostom v smere do Podbiela. Patrí však medzi bežné kamenárske produkty (na Orave).

Kamenné kríže na cintoríne

Po Belopotockovcoch a ich tovarišoch prežilo niekoľko kamenných krížov aj na nižnianskom cintoríne. Jeho dva hlavné kríže s reliéfom Panny Márie Bolestnej nesú datáciu 1857 a 1859.

Na 18 náhrobníkoch, ktoré donedávna existovali, sú okrem reliéfov Panny Márie tiež reliéfy sv. Pavla, Jána Nepomuckého, Veroniky, Anny Najsvätejšieho srdca. Vznikali v rokoch 1879-1926 a väčšinu z nich robili už osamostatnení tovariši z dielne, sláva ktorej v 20. storočí zanikla.

1.7. Významné osobnosti obce

HAJMAN, Hugo (20. 11. 1881) - prekladateľ, učiteľ. Študoval maďarčinu a nemčinu na budapeštianskej univerzite. Učil jazyky na obchodnej škole. Roku 1914 narukoval, padol do ruského zajatia, po návrate využil znalosti ruštiny a prekladal z ruskej literatúry (Tolstoj, Puškin, Turgenev a i.), v roku 1926-1927 vydal 12 zv. sérii ruských prekladov. Zomrel 22. 2. 1932 v Budapešti.

ŽUFFA, Cyril, PhDr. (25. 5. 1939) - knihovník. Absolvoval JSS v Trstenej (1953-1956), potom dvojročné nadstavbové štúdium na Priemys. škole mliekárenskej v Kroměříži (1958-1960). Knihovníctvo a jazyk slovenský študoval formou diaľkového štúdia na FF UK v Bratislave (1961-1966). Pôsobil ako výrobný technik vo Východoslov. mliekárňach v Bardejove (1960-1961), potom vychovávateľ v Odb. učilišti Pozem. stavieb v

Poprade (1961-1965), od roku 1965 pracoval v Matici slovenskej v Martine, kde pôsobil v knihovednom odbore, od roku 1971 v OTVM, od roku 1982 v odd. výskumu, od roku 1987 v odd. mechanizácie a automatizácie. V roku 1982 získal rigoró-zum (PhDr.). Zomrel 1.11. 2000 v Martine. Je autorom monografií z oblasti knihovníctva ako napr. Knižnice v obciach vidieckeho charakteru na Slovensku (MS 1979), Čítanie-knížnice-vzdelávanie (MS 1970), Knižnice v obciach mestského charakteru na Slovensku (MS 1970), Čítanie a čitatelia mestských ľudových knižníc na Slovensku (MS 1975). Celkove uverejnil cca 200 rôznych prác a je autorom poviedok a cca 30 básní.

Absolvoval pobyty v Poľsku, Bulharsku, ZSSR. Bol členom Slov. literárnovednej spoločnosti (1980), ČSVTS (1988) i členom KSC (1964-1970).

V obci pôsobili:

BOROVSKÝ, Juraj, Ing. PhD. (24. 3. 1940, Bratislava) - ekonóm. Maturoval na JSS v Bratislave v roku 1957, študoval na EF ČVUT v Prahe (1957-1962), v roku 1963-1970 pracoval v Tesle Orava. Štúdium ekonómie na Národohospodárskej fakulte VŠE v Bratislave skončil v roku 1967. V roku 1971-1998 pracoval v Chirane-Prema Stará Tura najprv ako výskumný pracovník, v riadiacich funkciách a od roku 1992 ako generálny riaditeľ. V roku 1990-92 absolvoval postgraduálne štúdium na Ashridge Management College vo Veľkej Británii. Zakladajúci člen Zväzu priemyslu SR - člen predstavenstva a prezident v rokoch 1994-1995, člen predstavenstva Strojárskeho zv. priemyslu od roku 1990, člen predstavenstva Slov. obchod, priem, komory od roku 1994. Od roku 1998 pracuje na fakulte manažmentu UK v Bratislave. V roku 2001 obhájil doktorantskú prácu Platobná neschopnosť - príčiny, súvislosti a riešenia na FM UK v Bratislave. Spoluautor skriptu Podnikanie v Európe (FM UK 2001) s prof. Piškanómom. Publikoval 54 odborných článkov z oblasti riadenia.

FELDEK, Lubomír (9. 10. 1936, Žilina) - spisovateľ. Maturoval v roku 1954 v Žiline, v rokoch 1954-1959 získal aprobáciu slovenčiny na Pedagogickom inštitúte v Bratislave, 1960-1961 redaktor záv. časopisu Tesla Orava v Nižnej, od roku 1961 spisovateľ v slobodnom povolaní, 1973-1986 vedúci redaktor v Slov. spisovateľovi, 1986-1989 dramaturg na Novej scéne. Zaslúžilý umelec, člen KSC, po prevrate funkcionár VPN, účastník "spanilých jász bratislavských príslušníkov VPN" na východné Slovensko v rokoch 1989-1990. Od roku 1991 profesionálny spisovateľ, v roku 1995 sa presťahoval do Prahy.

Je autorom básnických zbierok *Jediný slaný domov* (1961) – vyjadruje v nej svoj vzťah k Orave, *Kriedový kruh* (1970), *Paracelsus* (1973), *Dvaja okolo stola* (1976), *Slovák na mesiaci* (1986), *Usmiaty otec* (1991), autobiograficky ladeného románu *Vaň Stiphount* (1980), v ktorom zobrazuje pomery v novozaloženej fabrike na Orave, prózy *Poznámky na epos* (1980), *Plakat' je krásne* (1990), bibliofilský výber s kresbami M. Medveckej *Oravské motívy* (1977). Je tvorcom literatúry pre najmenších - leporel *Telefón* (1963) a rozprávok *Škorec výletník*, *Zvírecí báje a Rozprávky na niti (všetky 1970)*, *Hviezdičková rozprávka*, *Kúzelník a kvetinárka (obe 1972)*, *Modrá rozprávka rozprávok* (1974), *Kvet a analfabet* (1976), *Zelená kniha rozprávok* (1983), bábkovej hry *Botafogo* (1967) a hier *Botafogo v čižmách* (1971), *Botafogovo bohatstvo* (1976), *5 x Botafogo* (1987), v češtine *Hurvínkovo okno*, *Pápernice (obe 1997)*, *Snehová kráľovna* (1999) a p.

GREŠ, Ján (26. 1. 1951 Beňová Lehota, dnes Dolný Kubín) - výtvarný fotograf. Študoval na Strednej priemyselnej škole elektrotechnickej v Tvrdošine a po maturite nastúpil do Tesly Orava v Nižnej, kde pracoval až do prevratu v roku 1989. Písal poéziu a venoval sa tvorbe piesňových textov. V polovici sedemdesiatych rokov sa zaoberal umeleckou fotografiou. V roku 1981 ukončil diaľkové štúdium výtvarnej fotografie v Brne. V roku 1990 nastúpil ako fotoreportér v denníku Nová obroda, neskôr prešiel ako reportér do víkendovej prílohy Slovenskej republiky. Na stránkach týchto novín ako aj v Slovenke, Národnej osвете a v Literárnom týždenníku uverejnil desiatky publicistických materiálov, reportáží a tematických celkov z ciest po vyše osemnástich krajinách Európy a Strednej Ázie.

KOLLÁROVÁ, Eva, doc. PhD. PhD., r. Holecová (29. 10. 1939, Lipt. Mikuláš) - vysokoškolská učiteľka, filologička. Maturovala na JSS v Lipt. Mikuláši (1956), študovala ruský jazyk a literatúru na FF UK v Bratislave (1956-61). Od roku 1962 z kádrových dôvodov pracovala na páse v Tesle Orava v Nižnej, po roku v knižnici, potom prekladateľka. Tu viedla Divadielko poézie a spolu s manželom boli medzi zakladajúcimi členmi filmového klubu, z ktorého vznikla Oravská osmička. V roku 1972 získala PhDr. na FF UK v Bratislave, od roku 1976 zamestnaná v Metodickom centre Kraj. ped. ústavu v B. Bystrici ako vedúca kabinetu, od roku 1996 na Fakulte humanitných vied UMB v B. Bystrici, kde v roku 2000 obhájila doktorantskú dizertačnú prácu *Kulturologický rozmer cudzojazyčného vzdelávania a učebnica ruského jazyka „ Vstreči s Rossijou"* a v roku 2001 sa habilitovala prácou *Umelecká kultúra ako efektívny komponent cudzojazyčnej edukácie* za docentku pre odbor teória vyučovania predmetov všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy. Trvalé bydlisko má v Nižnej. Na FHV UMB prednáša vybrané kapitoly ruskej kultúry a venuje sa problematike kulturologickej cudzojazyčnej edukácii. Spoluautorka s L. B. Trušinovou 2 učebníc ruského jazyka *Vstreči s Rossijou (I. diel - SPN, Bratislava 1996, II. diel-Media Trade, Bratislava 1998)*. Napísala *Učebnica - a čo ďalej (malý metodický sprievodca*

učebnicou, MC 1996 a II. diel MC 2000 - oba v Bratislave), skripta *História, veda, kultúra v obrazoch* (B. Bystrica, Uč. pomôcky 1989), vytvorila celoštátne učebné diaprogramy s metodickými listami M. Šolochov, (B. Bystrica, UP 1986), V. Majakovskij (Praha, Komenium 1987) a M. Gorkij (Praha, Komenium 1988), autorka 7 učebných filmov venovaných básnikom a umeniu. Je zostavovateľkou publikácie *Nižná slovom a obrazom* (P. Huba, v *Neografii Martin*, 1994). Publikovala 10 odborných štúdií v zahraničných zborníkoch a 20 v domácich recenzovaných zborníkoch a vyše 200 public. článkov v Učit. novinách, Lit. týždenníku, uviedla cca 30 portétov ruských umelkyn v Slovenke. Jej práce vyvolali 30 zahraničných recenzií, 10 zahr. citácií a 21 domácich citácií. Predsedala celoslovenskej recitačnej súťaži vo Vansovej Lomnické (1993-1996, 2000). Od roku 1999 hlavná redaktorka medzinárodného kulturologického časopisu *Russkij jazyk v centre Jevropy*. V svetovej rusistickej organizácii MAPRJAL bola viceprezidentkou (1996-1999), dnes členkou prezídia, v roku 1999 v Bratislave riaditeľkou medzinár. kongresu MAPRJAL a v roku 1993 sa stala držiteľkou najvyššieho vyznamenania tejto organizácie - medaily A. S. Puškina, v roku 1999 Jungmannovej medaily od Čs. asociácie rusistov. V roku 2005 jej vyšlo 2. vydanie prvej porevolučnej učebnice *Vstreči s Rossijou*, ktorá v spoluautorstve s doc. Trušinovou znamenala istý prelom vo výučbe cudzieho jazyka po roku 1989. V roku 2006 vydavateľstvo Belimex vydalo jej učebnicu – v spoluautorstve s viedenským profesorom – pre samoukov, s podtitulom *Kultúra prvých vstreč*.

KUCHČÁKOVÁ, Margita Mgr. (12. 10. 1949, Sp. Bela) - učiteľka, poetka. Maturovala na SVŠ v Kežmarku (1967), študovala kombináciu slovenský jazyk - dejepis na Pedag. inštitúte v Prešove (1967-1971). V roku 1973 pracovala ako literárna historička v Kežmarku. Od roku 1974 učí na ZŠ v Nižnej. Prvé práce publikovala v *Podtatranských novinách* a v *Letopise MS* (ako Gita Gemzová), neskoršie fejtóny a príspevky v *Pravde*, *Rodine* a *škole*, *Javisku*, v *Pedagogických rozhľadoch* a básne v *Učit. novinách*, *Slovenke*, *UNO* a v *Niž-nianskych ozvenách*. Je spoluautorkou monografií *Nižná slovom a obrazom* (zost. E. Kollárova, vy d. P. Huba, 1994), *Nižná* (zost. P. Huba, vy d. P. Huba, 1995). Vlastným nákladom (Bratislava, 2001) vydala zbierku básní *Ostražica* a pracuje na zbierke básní *Nižná*. Spolupracuje s Ústavom hudobnej vedy SAV pri tvorbe textov *Liturgického spevníka* pre tretie tisícročie (10 antifón prijatých na zhudobnenie, jedna zhudobnená, 4 básne vybraté na zhudobnenie). Jej básne získali ocenenia v celoslovenských súťažiach Chalupkovo Brezno a Gorazdov literárny Prešov.

TOMANÓCZY, Jozef, ThDr. (1. 5. 1893, Brandon, Kanada) - cirkevný škôldozorca, prelát. Po maturite v Rožňave študoval teológiu v Spiš. Kapitule (1 rok v Budapešti), vysvätený roku 1916. V spišskej diecéznej kúrii sprvu kaplán, roku 1918 biskupský archivár, od roku 1920 učiteľ dogmatiky v spišskom seminári. Roku 1922 získal ThDr., 1924 biskupský tajomník, 1930 biskupský školský inšpektor, roku 1943 generálny vikár a pápežský prelát, 1949 apoštolský protonotár. Počas zaistenia biskupa Jána Vojtaššáka viedol diecézu. Roku 1953 väznený a odsúdený na 12 rokov väzenia. Po amnestii roku 1960 žil na dôchodku v Nižnej, posledné roky 1969-1970 farár v Nižnej. V Nižnej zomrel 30.12.1970. Ovládal 13 jazykov, z nich 5 slovom i písmom.

1.8. Výchova a vzdelávanie

Prvá škola - artikulórná v Nižnej je doložená v archívnych dokumentoch v rokoch 1652-1659, teda tu vznikla škola medzi prvými na Orave. V roku 1736 sa spomína drevená budova školy.

Po roku 1945 vzdelanie v obci nadväzovalo na pomery a podmienky vytvárané predchádzajúcimi generáciami. Už 12. júna 1945 v Nižnej vznikla štvortriedna Štátna ľudová škola. Mala len dve učebne, čo veľmi komplikovalo výuku a celý výchovno- vzdelávací proces. Žiaci z vyšších ročníkov dochádzali z Nižnej do Strednej meštianskej školy v Tvrdošíne.

Základná zmena nastala v roku 1951; keď sa v Nižnej zriadila plnoorganizovaná Deväťročná stredná škola, po reorganizácii v roku 1953 zmenená na Osemročnú strednú školu. Pôvodne bola umiestnená v dvoch budovách - prvých päť ročníkov sa vyučovalo v budove štátnej školy oproti fare a vyššie ročníky v adaptovanej obecnej budove - "Meisslovke." V roku 1958 sa začala výstavba novej školskej budovy zodpovedajúcej potrebám doby. Nová 23 triedna Základná deväťročná škola sa slávnostne odovzdala do užívania 27. augusta 1961. Spolu so školou sa uviedli do prevádzky aj priestory školskej jedálne, družiny a dielni a neskôr (v roku 1973) aj nové priestory telocvične. Ďalšie zlepšenie priestorových podmienok školy prinieslo dokončenie prístavby školy, ktorá sa začala budovať v akcii "Z" v roku 1989. Výrazné zlepšenie nastalo v roku 2009, kedy prebehla revitalizácia a rekonštrukcia základnej školy.

Základná škola v Nižnej mala vo svojom doterajšom vývoji úspešné, ale aj ťažšie roky. Jej žiaci dosiahli úspešné výsledky nielen vo vyučovacom procese, ale aj celý rad vynikajúcich úspechov v športových, matematických, prírodovedných, chemických, speváckych, recitačných, zdravotníckych a iných súťažiach a olympiádach.

Prvá Materská škola v Nižnej začala účinkovať v apríli 1951 v budove, ktorá bola postavená z prostriedkov UNRY. V ďalších rokoch sa v Nižnej otvorili ešte dve materské školy - v roku 1967 MŠ s celodennou starostlivosťou o deti v komplexe pri ZŠ (od r.2003 v prístavbe ZŠ) a v roku 1983 v lokalite Orličie. V r.2004 prešli materské školy do pôsobnosti ZŠ v Nižnej a s účinnosťou od 1.9.2004 bola do siete škôl a školských zariadení MŠ SR zaradená nová škola - Základná škola s materskou školou Nová doba Nižná.

V školskom roku 2015/2016 mala škola **493** žiakov

Základná škola 376 žiakov

Materská škola 117 žiakov

Počet oddelení v ŠKD - 2 - 50 žiakov

Na škole pracovalo 60 zamestnancov z toho 5 riadiacich – riaditeľ školy – Mgr. Ľubomír Ivan .

Pre potreby vyučovacieho procesu sú k dispozícii:

- dve telocvične
- 2x počítačová učebňa s pripojením na internet
- prírodná ľadová plocha
- video, DVD
- notebook s videoprojektorom
- výukové programy pre jednotlivé predmety
- audiovizuálna učebňa
- viac účelové ihrisko

Na škole pôsobia nasledovné športovo-vzdelávacie krúžky:

Atleticko-florbalový, bedmintonový, florbalový, fotografický, gramatika hrou, hravá angličtina, hravá škola, matematika hrou, počítačový, prvá pomoc, recitačný, rybársky, športový, tanečný, turistický, vlastivedno-turistický, výtvarné tvorenie, varenie, stolno-tenisový, športovo-turistický, slovenčina, príprava na testovanie 9,šachový, matematika, príprava na testovanie 9.

Dosiahnuté významné umiestnenia v rámci okresu, kraja, Slovenska:	
Biblická olympiáda	3. miesto /Timotej Reguly, Peter Tuka, Klaudia Kováčiková/
Šaliarsky Maťko	2. miesto Klaudia Kováčiková
Dejepisná olympiáda	2. miesto Šimon Bistar
Olympiáda v ANJ	1. miesto-kraj 4.miesto Emka Ursíniová
	1. miesto-kraj 2.miesto Leo Dedinský
Matematická olympiáda	1. miesto-Tomáš Labdík, 2.miesto Miloš Stroka
Pytagoriáda	1. miesto Miloš Stroka,
	2. miesto Marcel Nákačka
Hviezdoslavov Kubín –	1.miesto, Monika Hažlinská, Petra Daňová 3. miesto Jakub Nákačka kraj 3.miesto Petra Daňová
Dilongova Trstená	2. miesto národné kolo, Petra Daňová, Julia Rosinová
Slávik Slovenska	1. miesto, Timea Malatinková
Atletika	1.,2., 3.miesto Noe Marcoň,
Atletika družstvá chlapci	1.a 4. miesto družstvo – chlapci
Atletika	1. miesto, Lucia Latková, Ivana Regulyová, Timea Tabačáková
	2. miesto, Andrea Regulyová
Basketbal	1.miesto družstvo – chlapci
Cezpoľný beh	1.miesto ,Ivana Regulyová

V priebehu rokov v Nižnej účinkovali a účinkujú aj ďalšie školy. Prípravu kvalifikovaných odborníkov v robotníckych profesiách pre Ľanárske závody Orava začala od roku 1950 zabezpečovať jednoročná podniková škola - Stredisko pracujúceho dorastu. Po zmene výrobného

programu Závodná učňovská škola (učebný odbor rádiomechanik) v roku 1960 zmenená na Odborné učilište pri n. p. Tešia Orava a neskôr, v rámci prestavby štúdia, na Stredné odborné učilište elektrotechnické, s možnosťou ukončenia predĺženého štúdia maturitnou skúškou. V súčasnosti nesie názov **Spojená škola v Nižnej** skladajúcej sa zo Strednej odbornej školy a Strednej umeleckej školy. Zriaďovateľom je Žilinský samosprávny kraj, Ul. Komenského 48, 011 09 Žilina. Žiaci Strednej odbornej školy môžu študovať v nasledovných študijných odboroch:

Názov odboru	Zameranie	Dĺžka štúdia
Priemyselná elektrotechnika	spotrebná technika	4 roky
Manažér výroby a kontroly v automobilovom priemysle	Auto elektronika	4 roky
mechanik elektrotechnik	informačné technológie	4 roky
Program. A riadenie CNC strojov		4 roky
Energetika	spotrebná elektronika	4 roky
Osobný počítač a počítačové siete		4 roky
Elektromechanik	Úžitková mechanika	4 roky
umelecký rezbár	umelecko-remeselné spracúvanie dreva	4 roky
Propagačná grafika		4 roky
Grafický dizajn		4 roky
Strojárstvo	obrábanie materiálov	3 roky
Stolársky technik	nadstavba	3 roky
Stolársky technik		4 roky
Manažment financií - TAP		4 roky
Manažment financií - TEP	nadstavba	3 roky

Po úspešnom absolvovaní študijného odboru, ktorý trvá 4 roky, žiaci získavajú výučný list a maturitné vysvedčenie. Po úspešnom absolvovaní učebného odboru, ktorý trvá 3 roky, žiaci získavajú výučný list a majú možnosť pokračovať v nadstavbovom štúdiu, ktoré je ukončené maturitou.

Stredná umelecká škola má v súčasnosti odbory - Propagačná grafika a Umelecký rezbár – denné štúdium v dĺžke 4 roky ukončené maturitnou skúškou. Absolvent tohto študijného odboru je pripravený uplatniť sa na trhu práce ako stredoškolsky vzdelaný pracovník – grafik a rezbár s praktickým a teoretickým vybavením v rôznych funkciách stredoškolsky vzdelaných pracovníkov pre činnosť v oblasti reklamy, grafického dizajnu, najmä v reklamných agentúrach, propagačných oddeleniach podnikov a inštitúcií.

Pozoruhodnou kapitolou dejín školstva v Nižnej bolo zriadenie a pôsobenie konzultačného strediska Vysokej školy technickej v rokoch 1962 a 1963. V Nižnej boli veľmi rozšírené a intenzívne sa v priebehu rokov využívali rôzne mimoriadne formy štúdia.

Najmä večernou formou štúdia si v Nižnej získali stredoškolské, či už odborné alebo všeobecné vzdelanie, stovky pracovníkov fabriky a obyvateľov Oravy, čo významne napomohlo rastu vzdelanostnej úrovne obyvateľstva Nižnej a celého tohto, v minulosti zanedbaného regiónu.

V školskom roku 2015/2016 navštevovalo školu **645** študentov.

- Riaditeľom Spojenej školy je Ing. Peter Smolár. Na škole je 11 riadiacich pracovníkov z toho 5 mužov.
- Pedagogických zamestnancov je 71 – 37 žien a 34 mužov
- Nepedagogických zamestnancov 29 z toho 24 žien a 5 mužov.

V roku 1964 sa v Nižnej zriadila pobočka Ľudovej školy umenia v Trstenej, a to odbor hudobný. Neskôr (roku 1968) sa v LŠU v Nižnej otvoril aj výtvarný odbor. V roku 1976 sa LŠU osamostatnila. Obdobie po roku 1989 prinieslo v organizácii i v živote školy ďalšie zmeny. Ľudová škola umenia sa premenovala na Základnú umeleckú školu a riaditeľstvo mala v Tvrdošíne.

Úspechy žiakov:

Krajské kolo:	Môj slovenský športový idol	Aneta Klocháňová	1. miesto
		Martina Jarinová	2. miesto
	Zenit v elektronike	Rastislav Vrobel	2. miesto
	SOČ	Dagmar Malindrová	3. miesto
Celoslovenské kolo:			
	Olympiáda v anglickom jazyku	Peter Ľuba	1. miesto
	Klasici v komikse	Rudolf Suran	1. miesto
	Gazdovské výtvarné Námesťovo	D.Malindrová, K.Müllerová	1., 2., miesto
	Kreativita mladých grafikov	M. Gerát, M.Ovšáková	1. miesto,
		Dávid Kráľ	3. miesto
	Veľká noc	Lenka Červeňová	3. miesto
	AMFO amatérska súťaž vo fotografii	K.Müllerová	1. miesto
	LABAK – korešpondenčný seminár z matematiky	P.Ľuba	2. miesto
	Pro Slavis	redakcia šk.časopisu	2. miesto
	Jablotronik cup 2015 Trenčín	družstvo	1. a 2. miesto
Medzinárodné kolo:	Vianočná pohľadnica	Mária Kekeláková	1. miesto

Škola v máji 2015 získala ratingový stupeň „BB“ – kvalitná škola s trvale udržateľným i výsledkami od spoločnosti IES Londýn za kvalitnú prípravu žiakov vo všetkých vzdelávacích programoch.

Aktívne spolupracuje s KU v Ružomberku so štatútom „Cvičná škola“.

V roku 1994 sa však ZUŠ v Nižnej opäť osamostatnila. Jej sídlo je v budove ZŠ. Škola dosahovala a dosahuje veľmi dobré vyučovacie výsledky, čo dokazujú popredné umiestnenia žiakov v súťažiach, umelecká úroveň absolventských koncertov i úspešné štúdium mnohých absolventov na konzervatóriách i vysokých školách múzických umení.

V školskom roku 2015/2016 navštevovalo školu **455 žiakov** v troch odboroch: hudobnom, výtvarnom, tanečnom a literárno-dramatickom. V tomto roku 30.6.2016 sme získali čestný názov pre školu ZUŠ Vendelína Habovštiaka. Zamestnancov bolo 25 z toho 2 riadiaci – riaditeľ školy je Peter Kučka.

Škola každoročne usporadúva dve celoslovenské súťaže:

“**Husľové talenty**”, ktorá sa koná v rámci Festivalu Ivana Ballu v Dolnom (tento ročník sa FIB neuskutočnil z dôvodu prechodu súťaže na dvojročný cyklus) a národnú súťaž v hre na zobcovej flaute a drevených dychových nástrojoch “**Čarovná flauta**”

Z bohatej činnosti školy treba vyzdvihnúť okrem už spomínaných súťaží, účasť žiakov všetkých odborov na súťažiach, výstavách a festivaloch doma i v zahraničí. Pozornosť si zaslúžia umiestnenia žiakov na

Literárno-dramatický odbor:	
1. miesta - Kubínske divadlo, regionálne kolo	„Dobroznívázi“ a „Pliaga“
2. miesto – Divadelný medved v Žiline	„Dobroznívázi“ a postup na celoslovenskú súťaž
1. miesto – Turčianske javislo v Martine	„Pliaga“ a postup na celoslovenskú súťaž
1. miesta - Hviezdoslavov Kubín okresné kolo	Martin Lorinc, Ema a Eva Dobrovodské, Agata Brozová
1. miesto - Martin krajské kolo	Martin Lorinc,
3.miesto -	Eva Dobrovodská
2. miesta - Dilongova Trstená, celoslovenská súťaž	Agata Brozová, Júlia Rosinová, Petra Daňová
1. miesta – okresné kolo Šaliansky Matko	Ema a Eva Dobrovolské

Hudobný odbor: účasť
Čarovná flauta
Cikkerová Banská Bystrica
Orsyágova Gelnica
Gbelská saxofoniada
Regionálna súťaž Biela Orav
Gelnický kľúč
Tanečný odbor:
Country Stará cesta Habovka, FS Horný Vadičov, 10. výročie Klauke Slovakia Dolný Kubín, Podbanske a pod.

V súčasnej dobe je pre vzdelanostnú štruktúru Nižnej charakteristický vysoko nadpriemerný podiel inteligencie so stredoškolským i vysokoškolským vzdelaním.

1.9. Zdravotníctvo

Vybudovanie Lanárskych závodov Orava v Nižnej urýchlilo aj rozvoj zdravotníckych služieb. Od roku 1951 mala obec prvého stáleho lekára, ktorý plnil aj funkciu závodného lekára. Rozvoj zdravotníckych služieb v Nižnej akceleroval najmä po zmene výrobného programu fabriky.

V roku 1962 sa o zdravie občanov obce staralo 6 lekárov. Postupne sa v obci zlepšovali aj priestorové a materiálne-technické podmienky pre výkon lekárskej praxe i bytové podmienky lekárov. V roku 1973 bolo v Nižnej už 10 lekárov a tak sa o dva roky neskôr (1975) v obci zriadilo zdravotné stredisko, ktoré neslúži len zamestnancom podniku a obyvateľstvu Nižnej, ale aj ďalším okolitým obciam, ktoré patria do príslušného zdravotníckeho obvodu. V roku 1980 sa v Tesle Orava - v administratívnej budove zriadilo závodné zdravotné stredisko. Pracovalo tu 9 lekárov - 5 praktických závodných lekárov, 3 zubní lekári a jedna ženská lekárka. Raz týždenne tu dochádzal z Nemocnice s poliklinikou z Trstenej lekár krčného a ušného oddelenia.

Postupne sa v Nižnej rozšíril počet zubných ambulancií až na štyri. Zriadil sa aj elektrokardiograf, ktorý účinne slúži pre občanov v Nižnej.

Príbudla detská ambulancia, gynekologická ambulancia a podstatne sa rozšírilo fyziatrisko - rehabilitačné oddelenie, zamerané najmä na elektroliečbu. Po roku 1990 občania privítali vymoženosť voľby lekára, ale aj ďalšie kroky, ktoré sú predpokladom vysokej úrovne zdravotníckych služieb v tejto obci. V roku 2010 bola vykonaná rekonštrukcia budovy, /výmena okien, rekonštrukcia strechy, výmena radiátorov/. V roku 2011 bola zakúpená a zamontovaná na schody stolička, ktorá slúži na ľahšie prekonanie schodov pre chorých občanov. V roku 2014 obec poskytla príspevok do rehabilitačného strediska v Nižnej na počítačovú techniku.

1.10 Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby v obci zabezpečuje :

Opatrovateľská služba v byte občana – zabezpečuje ju Obec Nižná. Opatrovaní sú 2 občania. Opatrovateľskú službu vykonávajú 2 zamestnanci našej obce.

Zoznam neštátnych subjektov, ktoré poskytujú sociálnu pomoc – sociálne poradenstvo, sociálna prevencia

Zriaďovateľ	Adresa	PSČ	Kontaktná osoba
Klub dôchodcov Nižná	Dom Kultúry Nižná	027 43	p. Kováčová
Jednota dôchodcov Nižná.	Dom kultúry Nižná	027 44	p. Žuffová
Združenie zdravotne postihnutých v Nižnej	Dom kultúry Nižná	027 43	Mgr. Droppová

1.11 Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje :

- Dom kultúry /referát kultúry v obci/
- Kino Ostražica
- Obecná knižnica v budove Základnej školy s MŠ

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude orientovať na pokračovanie v organizovaní tradičných obecných podujatí, akými sú: stávanie mája, Deň matiek, exkurzia Česko, Nižniansky kotlík, Pltnícke dni spojené s prezentáciou požiarnych družstiev Oravy., sviatok

Anny Zemianska Dedina, účasť na Podroháčskych slávnostiach, dni Mszany Dolnej - účasť s programom dychovky, obecná zabíjačka, vernisáž spojenej školy v Nižnej, mikulášske odopoludnie, Vianoce v Nižnej.

Do popredia bude kladený rozvoj „domácej“ kultúry, akými sú súťaže, podporujúce rozvoj tvorivosti mládeže a dospelých – Čarovná flauta, Fotografická súťaž, rôzne výstavy, výchovné koncerty, bábkové a hrané divadlá pre deti a ďalšie. V ponuke kultúrneho života pribudli aktivity v oblasti kultúry s cezhraničným partnerom obce s poľskou gminou Mszana Dolna. Do kultúrneho a spoločenského života aj naďalej zapájajú školské zariadenia, pripravovať nové, inšpiratívne aktivity, ktoré korešpondujú s myšlienkou byť modernou obcou, poskytujúcou svojim obyvateľom plnohodnotný život.

1.12 Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb, najvýznamnejší priemysel, najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci Nižná:

Technické služby obce Nižná, BSS Ing. Medveď, pozemkové spoločenstvo, Urbári, Verex Orava, s.r.o., COOP Jednota, spotrebné družstvo, Slovenská pošta, a.s., Slovenská sporiteľňa, a.s., Všeobecná úverová banka, Zberné suroviny, Podielnícke poľnohospodárske družstvo, SPP – zákaznícke centrum, Pneuservis ECHNOGUM Autoškola GAMA, Čerpacia stanica Slovnaft, Čistička odpadových vôd Nižná, Kaderníctvo AFRODITA, Štúdio SISA – pedikúra, manikúra, masáže, MK ŠPORT Nižná Mgr. Marián Klimčík - športovo-rekreačná škola, Televízna služba Komačka Václav - oprava televízorov, Advokátska kancelária - Mgr. Ďaďová, Oprava práčok a chladničiek – Ďaďo, Očná optika, Pohrebništvo Garajová Ingrid, Kamenárstvo GRANIT – Gibala FC-ZVK Cvoliga – inštalácia a opravy ústredného kúrenia, NOVAPLYN, s.r.o., CK Tomíček, Daniel Korčuška OREKO Nová doba 487/16, CYKLO-ŠPORT MARVAS – predaj bicyklov a športových potrieb Závodná 481 Prvá stavebná sporiteľňa, Blach dom, masérske služby

1.13. Organizačná štruktúra obce:**Od 27.11.2014**Starosta obce: **Rosina Jaroslav, Ing.**Zástupca starostu obce : **Daňo Jozef, Mgr.**Hlavný kontrolór obce: **Kurcinová Mária Ing.**

Obecné zastupiteľstvo: **Bolibruch Ján,
Brčák Rasťo,
Bučka Marek, Ing.
Kašuba Roman, Mgr.
Virostko Jozef,
Košťalová Margareta,
Ličková Agáta,
Paľa Daniel, Mgr.
Štec Rastislav
Tuka Marián**

Komisie: Sociálne – zdravotná a dôchodcov :	Ličková Agáta
Športu:	Bučka Marek, Ing.
Kultúry:	Štecová Daniela
Výstavby, územného plánovania a dopravy:	Tuka Marián
Na ochranu verejného poriadku:	Roman Kašuba, Mgr.
Občiansky výbor v Zemianskej Dedine:	Bolibruch Ján
Rozpočtu, finančníctva	Brčák Rastislav

Obecný úrad:

Prednosta OcU: JUDr. Šveda Jozef

- referát rozpočtu, účtovníctva, miezd a personalistiky:* Bečková Jana
- referát stavebný a životného prostredia:* Mgr. Pitáková Daniela
- referát pre dane, miestne poplatky, MMDS knižnica:* Latková Veronika
- referát organizačný:* Šurinová Jana
- referát kultúry a športu:* Mgr. Reguly Marek od 1.9. rozdelené medzi zamestnancov
- referát správy obec. Majetku, účtovníctvo, mzdy a personalistika TS:* Bc. Gondová Daniela
- referát evidencie obyvateľov, matriky a opatrovateľskú službu:* Mgr. Gašperová Jana.
- referát informatiky, kultúry a športu:* Ing. Miroslav Slosiar

ORGANIZAČNÝ PORIADOK OBCENÉHO ÚRADU V NIŽNEJ

Čl. 1

Úvodné ustanovenie

1. Organizačný poriadok Obecného úradu v Nižnej / ďalej len organizačný poriadok / je základnou organizačnou normou obecného úradu a je záväzný pre všetkých jeho zamestnancov.
2. Organizačný poriadok obsahuje postavenie, pôsobnosť a vnútornú organizáciu obecného úradu, jeho vzťah k starostovi, obecnému zastupiteľstvu, obecnej rade a komisiám obecného zastupiteľstva.

Čl. 2

Postavenie a pôsobnosť obecného úradu

1. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce.
2. Obecný úrad zabezpečuje administratívne a organizačné veci starostu obce, obecného zastupiteľstva, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.
3. Postavenie a pôsobnosť obecného úradu určuje § 16 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a Štatút obce Nižná.
4. Obecný úrad nie je právnickou osobou.
5. Sídлом obecného úradu je budova na ulici Nová doba č.506 v Nižnej

Čl. 3

Vzťah obecného úradu k starostovi obce

1. Starosta obce je štatutárnym orgánom obce Nižná v majetkovoprávných vzťahoch obce a v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov obce, v administratívno-právných vzťahoch je správny orgánom.
2. Starosta obce zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám.
3. Starosta obce vydáva v správnom konaní rozhodnutia, ktorých písomné vyhotovenie vypracúva obecný úrad.
4. Starostu obce počas neprítomnosti alebo nespôsobilosti na výkon funkcie zastupuje jeho zástupca, ktorého spravidla na celé funkčné obdobie poverí zastupovaním starosta do 60 dní od zloženia sľubu.

Čl. 4

Vzťah obecného úradu k obecnému zastupiteľstvu

1. Obecný úrad pripravuje a spracúva materiály, odborné podklady a iné písomnosti pre rokovanie obecného zastupiteľstva.
2. Obecný úrad vykonáva všeobecne záväzné nariadenia a uznesenia obecného zastupiteľstva.
3. Obecný úrad voči poslancom obecného zastupiteľstva plní ďalšie úlohy, ktoré určuje zákon č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov.

Čl. 5

Vzťah obecného úradu k obecnej rade a ku komisiám obecného zastupiteľstva

1. Obecný úrad pripravuje materiály pre rokovanie komisií obecného zastupiteľstva.

Čl. 6 Organizácia obecného úradu

1. Obecný úrad je tvorený zamestnancami obce.
2. Obecný úrad vedie a jeho prácu riadi prednosta obecného úradu.
3. Obecný úrad sa člení na nasledovné referáty:
  - a/referát rozpočtu, účtovníctva, práce a miezd
  - b/referát stavebný a životného prostredia
  - c/referát pre dane, poplatky a verejné obstarávanie
  - d/referát organizačný
  - e/referát informatiky, kultúry a médií
  - f/referát správy obecného majetku
  - g/referát pre opatrovateľskú službu evidenciu obyvateľov a matričný úrad
4. Obsahová náplň jednotlivých referátov je uvedená v článku 9.
5. Osobitné postavenie na obecnom úrade má hlavný kontrolór obce.

Čl. 7 Prednosta obecného úradu

1. Prednosta obecného úradu je zamestnancom obce, ktorého vymenúva a odvoláva starosta.
2. Prednosta obecného úradu zodpovedá za svoju činnosť starostovi, zúčastňuje sa zasadnutí obecného zastupiteľstva a obecnej rady s hlasom poradným. Spolu so starostom podpisuje zápisnice obecného zastupiteľstva.
3. Prednosta obecného úradu plní najmä nasledovné úlohy:
  - organizuje prácu obecného úradu a riadi všetkých jeho zamestnancov
  - organizuje prípravu zasadnutí obecného zastupiteľstva a podkladov pre tieto zasadnutia podľa pokynov starostu obce
  - zabezpečuje výkon rozhodnutí starostu
  - pripravuje podklady pre starostu obce v pracovno-právnych vzťahoch zamestnancov obecného úradu
  - zostavuje pracovné náplne zamestnancov obecného úradu
  - schvaľuje nástup na dovolenku a služobné cesty zamestnancov obecného úradu
  - sleduje právne normy týkajúce sa činnosti obecného úradu a oboznamuje s nimi jeho zamestnancov
  - rieši sťažnosti občanov na činnosť obecného úradu a jeho zamestnancov
  - zabezpečuje po odsúhlasení starostom materiálno-technické vybavenie obecného úradu
  - prijíma hlásenie o pracovných úrazoch a vyhotovuje z nich zápis
  - vypracúva stanoviská a návrhy k sporným otázkam v oblasti správneho, občianskeho, obchodného a pracovného práva
  - vypracúva zmluvy a stanoviská ku návrhom zmlúv
  - zastupuje obec v súdnych a iných konaniach
  - spolupracuje s organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, orgánmi štátnej správy a inými orgánmi a inštitúciami
  - vypracováva právne stanoviská v sporových a nesporných veciach (súdy, prokuratúra, orgány štátnej správy)
  - zisťuje právne vzťahy ku nehnuteľnostiam na úrovni obce
  - rieši delimitáciu majetku a nehnuteľností
  - vypracúva všeobecno-záväznú nariadenia obce
  - kontroluje a vyhodnocuje uznesenia OcZ
  - zabezpečuje agendu na úseku civilnej obrany, na úseku obrany štátu, na úseku hospodárskej mobilizácie a na úseku krízového riadenia
  - spolupracuje s bezpečnostným technikom vo veciach BOZP a PO.

Čl. 8 Hlavný kontrolór obce

1. Hlavný kontrolór je zamestnancom obce a za svoju činnosť zodpovedá obecnému zastupiteľstvu.
2. Hlavného kontrolóra volí a odvoláva obecné zastupiteľstvo na šesť rokov a po uplynutí tohto obdobia sa jeho pracovnoprávny vzťah k obci skončí.
3. Hlavný kontrolór najmä:
  - a/ vykonáva kontrolu v rozsahu ustanovení § 18d zákona o obecnom zriadení, príjmov a výdavkov rozpočtu obce a hospodárenia s majetkom obce
  - b/ predkladá obecnému zastupiteľstvu raz za 6 mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti
  - c/ vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu obce a záverečného účtu obce pred ich schválením v obecnom zastupiteľstve
  - d/ predkladá správu o výsledkoch kontroly priamo obecnému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí,
  - e/ predkladá obecnému zastupiteľstvu najmenej raz ročne správu o kontrolnej činnosti, a to do 60 dní po uplynutí kalendárneho roku,
  - f/ spolupracuje so štátnymi orgánmi vo veciach kontroly hospodárenia s prostriedkami pridelenými obci zo štátneho rozpočtu alebo zo štrukturálnych fondov Európskej únie,
  - g/ vybavuje sťažnosti, ak tak ustanovuje osobitný zákon,
  - h/ je povinný vykonávať kontrolu, ak ho o to požiada obecné zastupiteľstvo, hospodárenia rozpočtovej organizácie obce
  - i/ plní ďalšie úlohy ustanovené osobitným zákonom
4. Hlavný kontrolór je oprávnený nahliadať do účtovných a pokladničných dokladov, ako aj do akýchkoľvek iných dokumentov týkajúcich sa pokladničných operácií, vedenia účtovníctva a nakladania s majetkom obce a do iných dokladov potrebných na výkon kontroly.
5. Pri vykonávaní svojej činnosti úzko spolupracuje s obecným úradom.
6. Hlavný kontrolór sa zúčastňuje zasadnutí s hlasom poradným.
7. Podrobnejšiu úpravu pôsobnosti hlavného kontrolóra obsahuje zákon o obecnom zriadení.

Čl. 9 Obsahová náplň referátov

1. Referát rozpočtu, účtovníctva, práce a miezd plní najmä tieto úlohy:

- zabezpečuje komplexnú štatistiku účtovníctva a rozpočtovníctva obce a technických služieb
- zabezpečuje zostavovanie rozpočtu obce, jeho zmeny a vyhodnocuje jeho plnenie
- zabezpečuje kontrolu dodržiavania finančnej a rozpočtovej disciplíny
- zabezpečuje vedenie účtovníctva obce a technických služieb podľa platných predpisov
- zabezpečuje vypracovanie návrhov úverovej a úrokovej politiky obce
- vykonáva kontrolu náležitosti súvisiacich so služobnými cestami
- overuje správnosť cestovných príkazov a likvidáciu cestovných náhrad
- vykonáva inventarizáciu finančných prostriedkov a zdrojov, pohľadávok a záväzkov
- vyhotovuje záverečnú správu o inventarizácii majetku,
- vykonáva a vedie hlásenia za zamestnávateľa spojené s výkonom nemocenského, zdravotného a dôchodkového zabezpečenia zamestnancov
- vykonáva a vedie komplexnú odbornú agendu v oblasti sociálneho fondu
- vykonáva a vedie evidenciu dochádzky a kontroluje nárok a čerpanie dovolenky
- zodpovedá za dodržiavanie právnych zásad a noriem v oblasti hospodárenia s fondom pracovného času a prekážok v práci u zamestnancov
- likviduje platy, náhrady miezd a nemocenské dávky zamestnancov a odmeny k dohodám o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru
- vedie mzdové listy zamestnancov, eviduje podklady pre priznanie dôchodkov, rodinných prídavkov, odvodov a daní
- vyhotovuje výkazy o nemocenských dávkach, zrážkach zo mzdy, spracúva a odvádza odvody do poisťovních fondov za zamestnávateľa a zamestnanca
- spracúva štatistické výkazy týkajúce sa mzdovej oblasti
- komplexne zabezpečuje účtovnícke agendy obce a technické služby (eviduje, kontroluje a uhrádza po formálnej a vecnej stránke došlé faktúry, vystavuje príjmové a výdajové doklady na základe overených dokladov po formálnej a vecnej stránke, vyhotovuje rozbor, výkazy, rozpočet, sleduje rozpočet, pohľadávky, poplatky, hospodárenie a evidenciu majetku)
- zabezpečuje zúčtovanie a kontrolu podkladov do základného účtovníctva od právnych subjektov
- spracúva štvrťročne, polročne a ročne štatistické výkazy pre Štatistický úrad SR, daňový úrad a ďalšie výkazy a hlásenia za obec a technické služby
- vedie komplexné účtovníctvo za vedľajšie hospodárenie MMDS
- zabezpečuje rozúčtovanie a kontrolu dokladov vyplatených z pokladne OcU
- vedie komplexnú personálnu agendu zamestnancov obce, technických služieb a ostatných zamestnancov, s ktorými boli uzavreté dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru
- zabezpečuje práce pri sledovaní pohľadávok, poplatkov, hospodárenie a evidencie majetku obce
- zabezpečuje rozúčtovanie a kontrolu všetkých daní, poplatkov, platieb vybraných obcou, platieb za nájmy bytov a nebytových priestorov, správnych poplatkov
- spracúva rozbor hospodárenia obce a technických služieb s komentárom
- zabezpečuje odbornú agendu na úseku školstva (spracováva podklady na žiadosti o dotácie na mzdy, tovary a služby, vedie samostatný decentralizačný účet pre školstvo, usmerňuje a podáva informácie riaditeľom školských zariadení)
- spolupracuje s úradom práce, spracováva žiadosti na aktivačnú činnosť – obecné služby, absolventskú prax, chránenú dielňu a projekty na podporu zamestnanosti podľa zákona vrátane vyhotovenia podkladov k ich vyhodnocovaniu a účtovaniu
- vykazuje čerpanie finančných prostriedkov pri plnení hlavných úloh Obce Nižná

2. Referát stavebný a životného prostredia plní najmä tieto úlohy:

- zabezpečuje ochranu životného prostredia na území obce
- zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy na úseku stavebného poriadku (povoľovanie drobných stavieb preberanie žiadostí na územné a stavebné povolenie, kolaudácie, asanácie a ich postúpenie na stavebný úrad, vypracovávanie stanovísk)
- zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny
- zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy vo vodnom hospodárstve
- zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy v oblasti dopravy a pozemných komunikácií
- povoľuje umiestnenie reklamných, informačných a propagačných zariadení na území obce
- vykonáva činnosti malého stavebného úradu (napr. drobné stavby, stavebné úpravy a pod.)

- úzko spolupracuje so spoločným stavebným úradom pri vybavovaní agendy na úseku stavebného konania
- vydáva rozhodnutia v zmysle platných predpisov na malý zdroj znečisťovania ovzdušia
- zabezpečuje výkon kompetencií stanovených príslušnými zákonmi a predpismi na úseku odpadov vrátane vyjadrení k programom odpadového hospodárstva na území obce
- zabezpečuje ďalšie úlohy obce na úseku odpadového hospodárstva a ochrany ovzdušia vyplývajúce najmä zo zákona o ovzduší a spolupracuje so príslušnými orgánmi štátnej správy na týchto úsekoch
- dáva súhlas na výrub, umiestňovanie a druhové zloženie drevín pred výsadbou na verejných priestranstvách a vo voľnej prírode s výnimkou lesa a plôch s poľnohospodárskymi kultúrami
- obstaráva územnoplánovacia dokumentáciu, jej schvaľovanie, evidovanie a nakladanie v zmysle stavebného zákona
- zabezpečuje investičnú výstavbu – prípravu a realizáciu stavieb, inžiniersku činnosť
- zabezpečuje projektovú a rozpočtovú dokumentáciu obecných stavieb
- zabezpečuje prípravu a uskutočňovanie investičných zámerov obce
- vedie evidenciu ulíc a budov v meste /obytné domy, rodinné domy, ostatné budovy, garáže, rekreačné chatky, záhradkárske chatky/,
- vydáva súpisné čísla na budovy
- spracúva podklady a pripravuje rozhodnutie o určení súpisného čísla k zápisu budov do KN
- zabezpečuje vyhotovenie rozhodnutí o pridelení a zrušení súpisného a orientačného čísla, oznámení o stavbe, vedie evidenciu súpisných a orientačných čísiel
- vedie štatistickú evidenciu (MK, chodníky, garáže, byty a pod.,)
- zabezpečuje agendu samostatne hospodáriacich roľníkov vrátane ich štatistiky

3.Referát pre dane, poplatky a verejné obstarávanie plní najmä tieto úlohy:

- vyberá a vedie evidenciu úhrad daní z nehnuteľnosti (osobitne fyzické a právnické osoby) a zabezpečuje celú ucelenú odbornú agendu na úseku správy dane z nehnuteľnosti
- vyhotovuje rozhodnutia na daň z nehnuteľnosti platobné výmery na a vyrubuje penále k dani z nehnuteľnosti, sleduje úhrady za túto daň osobitne za fyzické a právnické osoby, zasiela výzvy na neuhradené platby, zostavuje výkaz o pohľadávkach a vymáha ich
- zabezpečuje evidenciu daňovníkov
- zostavuje výkazy o dani z nehnuteľnosti a poskytuje úľavy na dani z nehnuteľnosti v prípadoch vymedzených zákonom
- zasiela upomienky na neuhradené platby, zostavuje výkaz o pohľadávkach a vymáha ich
- vyberá a vedie evidenciu úhrad miestnych poplatkov (osobitne fyzické a právnické osoby) daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň, za ubytovanie, daň za predajné automaty ,daň za nevýherné hracie prístroje, poplatok za komunálne odpady
- vyhotovuje rozhodnutia na vyššie uvedené dane a poplatok, zasiela výzvy na neuhradené platby, zostavuje výkaz o pohľadávkach a vymáha ich
- zabezpečuje úlohy obce vyplývajúce z platného zákona o verejnom obstarávaní
- zodpovedá za priebeh verejného obstarávania a archiváciu ukončených postupov verejného obstarávania
- zabezpečuje agendu na úseku ochrany spotrebiteľa (prevádzkové hodiny)

4.Referát organizačný plní najmä tieto úlohy:

- zabezpečuje prípravu a organizačné zabezpečenie zasadnutí obecného zastupiteľstva
- zabezpečuje všetky úlohy súvisiace s postavením a funkciou sekretariátu starostu obce a prednostu obecného úradu
- vyhotovuje zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva
- vedie evidenciu uznesení a zápisníc zo zasadnutí obecného zastupiteľstva
- zabezpečuje donášku, výpravňu, archiváciu a skartáciu písomnosti obce v súlade s registratúrnym poriadkom a registratúrnym plánom obce
- vykonáva centrálnu evidenciu došlej a odoslanej pošty
- zabezpečuje archiváciu Zbierky zákonov a evidenciu schválených VZN
- zabezpečuje starostlivosť o vývesné skrinky obecného úradu a ich aktualizáciu
- zabezpečuje kopírovanie a skenovanie pre obecný úrad a orgány obce
- zabezpečuje obsluhu telefónnej ústredne a faxu
- zabezpečuje prepis písomných materiálov na základe nariadenia starostu obce alebo prednostu obecného úradu
- zvoláva operatívne porady starostu obce alebo prednostu obecného úradu

- komplexne zabezpečuje a usmerňuje správu registratúry a registratúrneho strediska Obce Nižná
- vydáva osvedčenia z registratúrnych záznamov vedených Obcou Nižná
- zabezpečuje donášku, výpravňu, archiváciu a skartáciu písomností obce v súlade s registratúrnym poriadkom a registratúrnym plánom obce
- zabezpečuje zverejňovanie verejných vyhlášok na obecnej výveske
- zabezpečuje starostlivosť o vývesné skrinky obecného úradu a ich aktualizáciu
- zabezpečuje doručovanie písomností fyzickým osobám na základe dožiadania súdu
- vedie pokladničnú knihu
- vyhotovuje príjmové a výdavkové doklady za obec v systéme URBIS vrátane výplaty v hotovosti

5.Referát informatiky, kultúry a médií plní najmä tieto úlohy:

- organizuje, usporadúva a vytvára podmienky pre kultúrne, spoločenské a športové podujatia v obci
- komplexne zabezpečuje kultúrno-vzdelávacie akcie v kultúrnom zariadení
- spracúva plány a zameranie kultúrno-osvetových, výchovných a športových činností v obci
- koordinuje využívanie priestorov kultúrneho domu na vykonávanie jednotlivých činností
- prijíma písomné oznámenia o zámere usporiadať v obci verejné kultúrne podujatia, verejné športové podujatia a zhromaždenia občanov
- koordinuje prácu v redakčnej rade obecných novín „Nižnianske ozveny“ a podieľa sa na ich výrobe a distribúcii (podľa schváleného harmonogramu)
- podieľa sa na propagácii usporiadaných kultúrnych a športových akcií v rôznych médiách
- zabezpečuje vedenie kroniky obce, vyhotovenie ďakovných listov jubilantom a reláciu v obecnom rozhlase
- zabezpečuje činnosť obecnej knižnice
- spravuje a organizuje systém odbornej evidencie knižničného fondu vrátane revízie knižničného fondu
- koordinuje využívanie priestorov kultúrneho domu, kinosály a bistra na vykonávanie jednotlivých činností
- zabezpečuje kompletne prevádzkovanie miestneho kina Ostražica (objednávka filmov, propagácia, zabezpečenie premietача, predaj vstupeniiek a ich kontrolu, vyúčtovanie a pod.)
- zabezpečuje vyhotovenie ďakovných listov jubilantom a reláciu v obecnom rozhlase a vyhotovenie uvítacích listov novonarodených detí
- zabezpečuje publikačnú a dopisovateľskú činnosť z oblasti kultúry vrátane fotodokumentácie spoločensko-kultúrnych akcií usporiadaných obcou
- zabezpečuje systémovú administráciu a údržbu dát v informačných systémoch
- zabezpečuje chod a údržbu informačného systému
- zabezpečuje funkčnosť a údržbu PC, notebookov, monitorov, skenerov a ďalších podobných technických zariadení v rámci obecného úradu
- spravuje internetovú stránku Obce Nižná

6.Referát správy obecného majetku plní najmä tieto úlohy:

- vykonáva správu hnutel'ného a nehnuteľného majetku obce
- vedie centrálnu evidenciu hnutel'ného a nehnuteľného majetku
- zabezpečuje odbornú agendu na úseku bytového a nebytového hospodárstva obce (evidovanie nájomníkov bytov a nebytových priestorov, evidovanie nájomných zmlúv na byty a nebytové priestory, vyhotovenie zápisníc o prevzatí a odovzdaní nebytového priestoru, sledovanie platieb vyplývajúcich z nájomných zmlúv na byty a nebytové priestory a ich ročné vyúčtovanie, vypracúva nájomné zmluvy a ich doplnky na byty a nebytové priestory)
- riešenie žiadostí a sťažností v bytovej a nebytovej problematike
- eviduje bytový a nebytový fond, sleduje jeho technický stav, usmerňuje jeho údržbu a opravy
- zabezpečuje preberanie a odovzdávanie bytového fondu a nebytových priestorov
- kontroluje zmluvne dohodnuté činnosti v prenajatých priestoroch a povolenia vydané na ich úpravy a prestavby
- spracúva podklady k vymáhaniu pohľadávok a nedoplatkov súvisiacich s nájmom bytov a nebytových priestorov
- vybavuje požiadavky orgánov k súdному alebo exekučnému konaniu vo veci zrušenia užívacieho práva nájmu bytov alebo výkonu exekučného rozhodnutia
- sleduje úhrady platieb dodávateľom energií a ostatných služieb
- pripravuje podklady k zmluvám o odpredaji bytov
- sleduje pohyb majetku, zaradenie, pridelenie inventárneho čísla, vyradenie majetku z evidencie
- zabezpečuje odpisovanie majetku a spracúvanie podkladov pre zaúčtovanie
- zabezpečuje vykonanie inventúr majetku, porovnanie s účtovným stavom
- pripravuje podklady pre odovzdávanie majetku a preberanie majetku pri prechode kompetencií

- vedie evidenciu hrobových miest, vyhotovuje zmluvy o nájme hrobových miest a vyberá nájomné za hrobové miesta

7.Referát pre opatrovateľskú službu, evidenciu obyvateľstva a matričný úrad plní najmä tieto úlohy:

- zabezpečuje agendu na úseku opatrovateľskej služby vrátane prípravy podkladov na rozhodnutie (prijímanie žiadosti o poskytovanie opatrovateľskej služby, príprava návrhov rozhodnutí , **pracovných zmlúv**, stanovenie rozsah hodín starostlivosti a výšku úhrad za poskytnutú službu, šetrenie v domácnosti občanov, ktorým bude poskytnutá alebo sa poskytuje opatrovateľská služba, vedie evidenciu opatrovaných a opatrovateliek, vypočítava mesačné úhrady za poskytnutú opatrovateľskú službu a sleduje ich plnenie)
- vedie evidenciu občanov, evidenciu prihlásených, odhlásených, narodených a zomrelých
- osvedčuje podpisy na listinách, vedie knihu osvedčovaných podpisov
- osvedčuje odpisy /fotokópie/ listín a vedie ich evidenciu
- vykonáva samostatnú prácu vo veciach evidencie občanov, evidencie prihlásených, odhlásených, narodených a zomrelých občanov
- vyhotovuje potvrdenia, štatistiky a hlásenia súvisiacich s evidenciou občanov vrátane potvrdení o pobytoch a pohreboch
- vedie matriku : knihu narodení, manželstiev a úmrtí a index zápisov do matričných kníh,
- vykonáva dodatočné záznamy do matrik na základe verejných listín vydaných súdmi a inými orgánmi, cudzími úradmi po písomnom súhlase príslušného krajského úradu
- vydáva príslušné rozhodnutia na prvom stupni správneho konania na úseku matrik
- vydáva výpisy z matričných kníh na použitie v tuzemsku aj v cudzine,
- vyhotovuje osvedčenia o právnej spôsobilosti na uzavretie manželstva v cudzine,
- plní úlohy súvisiace s uzavretím manželstva na základe dokladov predložených snúbencami, pripravuje vykonanie obradu o uzavretie manželstva pred orgánom štátu a zúčastňuje sa sobášneho obradu, pripravuje a posudzuje doklady na uzavretie manželstva pred orgánom cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, povoľuje na žiadosť uzavretia manželstva na inom ako príslušnom matričnom úrade alebo ktoromkoľvek inom mieste
- vypracúva oznámenie o narodení, o uzavretí manželstva, o úmrtí
- zabezpečuje obnovu matričnej knihy v prípade jej straty, zničenia alebo ak sa stane neupotrebitelnou
- vypracúva a vysielá nekrológ v miestnom rozhlase, spolu zabezpečuje občiansky pohreb
- vybavuje dožiadanie orgánov štátnej správy, súdov, exekútorov, notárov a iných orgánov súvisiacich s evidenciou občanov
- koordinuje a zabezpečuje voľby, referendá alebo miestne hlasovania na úrovni obce

Čl. 10 Spoločné a záverečné ustanovenia

1. Tento organizačný poriadok bol vydaný starostom obce dňa 2.3.2015 v súlade s ustanovením § 13 ods.3 písm. d) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a týmto dňom nadobúda aj účinnosť.

Štruktúra zamestnancov k 31. 12. 2016

Organizácia	Zamestnanci muži		Zamestnanci ženy		Spolu počet zamestnancov	
	Počet	%	počet	%	počet	%
Obec Nižná	15	53,57	13	46,42	28	100
Základná škola s MŠ Nová doba	5	8,20	56	91,80	61	100
Základná umelecká škola Nižná	7	29,17	17	70,83	24	100
Technické služby I. Nižná	12	92,30	1	7,69	13	100
C e l k o m	39	30,95	87	69,05	126	100

Vývoj počtu zamestnancov

Organizácia	k 31.12. 2009	k 31. 12. 2010	k 31.12. 2011	k 31. 12. 2012	k 31. 12. 2013	k 31. 12. 2014	k 31. 12. 2015	k 31. 12. 2016
Obec Nižná	15	14	26	23	25	24	28	28
Základná škola s MŠ Nová doba	59	66	66	65	60	64	61	61
Technické služby I. Nižná	9	8	8	7	7	14	14	12
Celkom	83	88	100	95	92	102	103	101

Z tabuľky prehľadu vývoja počtu zamestnancov vyplýva, že počet zamestnancov k 31. 12. 2016 oproti stavu k 31. 12. 2015 sa znížil o 2 zamestnancov. Zníženie súviselo so zamestnaním zamestnancov v rámci projektov na podporu zamestnanosti cez Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

Konsolidovaný celok tvoria:**Rozpočtová organizácia obce :**

názov: Základná škola s materskou školou

sídlo: Nová doba 496, 027 43 Nižná

štatutárny orgán: Mgr. Ľubomír Ivan, riaditeľ

základná činnosť: poskytovanie základného vzdelania, zabezpečenie edukácie žiakov na úseku základného školstva, príprava žiakov na štúdium na stredných školách.

Rozpočtová organizácia obce :

názov: Základná umelecká škola

sídlo: Nová doba 496, 027 43 Nižná

štatutárny orgán: Mgr. Peter Kučka, riaditeľ

základná činnosť: rozvíjať talent u žiakov a pripravovať ich na štúdium na stredných odborných školách a konzervatóriách.

Príspevková organizácia obce :

názov: Technické služby I. Nižná

sídlo: Hviezdoslavova 330, 027 43 Nižná

štatutárny orgán: Jozef Žák, riaditeľ

základná činnosť: zber a zneškodňovanie iných odpadov, ostatná stavebné a pomocné práce, práce z nehnuteľnosťami

Konsolidovaný celok obce Nižná a určenie metódy konsolidácie pre jednotlivé účtovné jednotky v rámci konsolidovaného celku obce Nižná k 31. 12. 2016

Organizácia	Patrí do konsolidovaného celku obce Nižná áno/nie	Metóda konsolidácie	Poznámky
Základná škola s materskou školou rozpočtová organizácia	áno	úplná	
Základná umelecká škola rozpočtová organizácia	áno	úplná	
Technické služby I, príspevková organizácia	áno	úplná	

Obec Nižná zaslala dňa 12. 4. 2017 svojím organizáciám písomné oznámenie, že v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 22, ods. 13 majú povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku za rok 2016 ako aj oznámenie o Konsolidovanom celku Obce Nižná a určenie metódy konsolidácie pre jednotlivé účtovné jednotky v rámci konsolidovaného celku Obce Nižná k 31. 12. 2016.

Štruktúra konsolidovanej účtovnej závierky:

- konsolidovaná súvaha
- konsolidovaný výkaz ziskov a strát
- poznámky konsolidovanej účtovnej závierky

Konsolidovanú účtovnú závierku zostavila Obec Nižná metódou úplnej konsolidácie, ktorá je zložená z:

- konsolidácie pohľadávok a záväzkov – predstavuje vylúčenie všetkých vzájomných pohľadávok a záväzkov medzi účtovnými jednotkami v konsolidovanom celku v plnej výške
- konsolidácie medzivýsledku – medzivýsledok vzniká pri predaji majetku medzi dvomi účtovnými jednotkami toho istého konsolidačného celku, pričom ocenenie majetku u kupujúceho je vyššie, než by bolo ocenenie majetku ak by k tejto transakcii nedošlo
- konsolidácie nákladov a výnosov – náklady a výnosy sa eliminujú (vylučujú, vynechávajú) z agregovaných údajov vo výkaze ziskov a strát = fikcia ekonomickej jednotky

2. Rozpočet obce na rok 2016 a jeho plnenie

Základným nástrojom finančného hospodárenia mesta bol rozpočet obce na rok 2016. Obec Nižná zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2016 bol zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2016. Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 18.12.2015 uznesením č. 41/2015/2 v celkovom objeme 2.837.650 EUR, ako v príjmovej tak i výdavkovej časti.

Nakoľko neboli naplnené rozpočtované príjmy boli obecnému zastupiteľstvu v Nižnej predložené zmeny rozpočtu na rok 2016, ktoré boli schválené nasledovne: **7x Zmenou rozpočtovým opatrením**

1. prvá zmena schválená dňa 15.03.2016 uznesením č. 2/2016/4
2. druhá zmena schválená dňa 15.03.2016 uznesením č. 2/2016/5
3. tretia zmena schválená dňa 25.05.2016 uznesením č. 9/2016/3
4. štvrtá zmena schválená dňa 13.09.2016 uznesením č. 8/2016/3
5. piata zmena schválená dňa 15.11.2016 uznesením č. 26/2016/5
6. piata zmena schválená dňa 15.11.2016 uznesením č. 26/2016/6
7. piata zmena schválená dňa 20.12.2016 uznesením č. 30/2016/2

5x Rozhodnutím starostu obce v zmysle uznesenia č. D/6a/2014

8. 1/2016 dňa 30.06.2016 uznesením č. 17/2016/1
9. 2/2016 dňa 30.06.2016 uznesením č. 17/2016/1
10. 3/2016 dňa 13.09.2016 uznesením č. 17/2016/1
11. 4/2016 dňa 9.12.2016 uznesením č. 29/2016/3
12. 5/2016 dňa 31.12.2016 uznesením č. 1/2017/4

Obecné zastupiteľstvo zobralo všetky uvedené rozhodnutia na vedomie

Rozpočet obce Nižná k 31.12.2016 v celých €

	Rozpočet	Rozpočet po zmenách
Príjmy celkom	2837650	3327080
z toho :		
Bežné príjmy	2491550	2607725
Kapitálové príjmy	43000	394443
Finančné príjmy	237000	237000
Príjmy RO s právnou subjektivitou – Základná škola s MŠ,ZUŠ	66100	87912
Výdavky celkom	2837650	3327080
z toho :		
Bežné výdavky	1044051	1199825
Kapitálové výdavky	280000	226249

Finančné výdavky	173036	505467
Výdavky RO s právnou subjektivitou – Základná škola s MŠ,ZUŠ	1333143	1379272
Výdavky RO s právnou subjektivitou – kapitálové výdavky	7420	16267
Rozpočet obce	+ prebytok, - schodok	0
		0

2.1 Plnenie príjmov za rok 2016 v celých €

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
3239168	2957443,22	91,30

1) Bežné príjmy - daňové príjmy:

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
1705043	1696304,44	99,49

2) Bežné príjmy - nedaňové príjmy:

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
89851	72933,07	81,17

3) Bežné príjmy - ostatné príjmy (granty a transfery):

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
812831	832465,95	102,42

4) Kapitálové príjmy:

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
394443	355739,76	90,19

5) Príjmové finančné operácie:

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
237000	0	0

6) Príjmy rozpočtovej organizácie s právnou subjektivitou:

Bežné príjmy :

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
87912	87910,58	100,00

Kapitálové príjmy :

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
0	0	0

2.2 Čerpanie výdavkov za rok 2016 v celých €

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
1931541	1579044	81,75

1) Bežné výdavky:

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
1199825	1080468	90,05

v tom :

Funkčná klasifikácia	Rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Výdavky verejnej správy	403222	341831,08	84,77
Verejný poriadok a bezpečnosť	6246	6238,94	99,89
Ekonomická oblasť	197837	196523,02	99,33
Ochrana životného prostredia	164323	154071,29	93,76
Bývanie a občianska vybavenosť	201463	181878,78	90,28

Rekreácia, kultúra a náboženstvo	157674	138984,30	93,66
Vzdelávanie – školenie zamestnancov	2000	703,80	35,19
Vzdelávanie – súkromné stredisko	24000	24000	100
Vzdelávanie – centrá voľného času, Tvrdošín, Námestovo, Trstená	0	0	0
Sociálne zabezpečenie	43060	36236,93	84,15
Spolu	1199825	1080468,14	90,78

2) Kapitálové výdavky :

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
226249	105576	46,66

v tom :

Funkčná klasifikácia	rozpočet	skutočnosť	% plnenia
Výdavky verejnej správy	3150	3150	100
Ekonomická oblasť	30436,11	4050	13,31
Ochrana životného prostredia	0	0	0
Bývanie a občianska vybavenosť	14663	12850,50	87,64
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	178000	85525,16	48,05
Vzdelávanie	0	0	
Sociálne zabezpečenie	0	0	
Spolu	226249,11	105575,66	46,66

3) Výdavkové finančné operácie :

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
505467	393000	77,75

4) Výdavky rozpočtovej organizácie s právnou subjektivitou:

Bežné výdavky :

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
1379272	1379271	100,00

Kapitálové výdavky:

Rozpočet na rok 2016	Skutočnosť k 31.12.2016	% plnenia
16267	8847	54,39

* Kapitálový výdavok – pre základnú školu.

2.3 Plán rozpočtu na roky 2013 - 2019

2.3.1 Príjmy celkom

	Skutočnosť k 31.12. 2013	Plán na rok 2014	Plán na rok 2015	Plán na rok 2016	Plán na rok 2017	Plán na rok 2018	Plán na rok 2019
Príjmy celkom	2202984	2720630	3198261	2845372	2892774	2632274	2632274
z toho :							
Bežné príjmy	2047883	2139335	2342966	2310442	2572274	2565874	2565874
Kapitálové príjmy	32868	252495	225500	218500	1100	1000	1000
Finančné príjmy	55535	194000	565695	253230	254000	0	0
Príjmy RO s právnou subjektivitou	66699	64500	64100	63200	65400	65400	65400

2.3.2 Výdavky celkom

	Skutočnosť k 31.12. 2013	Plán na rok 2014	Plán na rok 2015	Plán na rok 2016	Plán na rok 2017	Plán na rok 2018	Plán na rok 2018
Výdavky celkom	2173848	2720630	3198261	2845372	2892774	2632274	2632274
z toho :							
Bežné výdavky	730241	803291	912952	926238	1140047	1076875	1077265
Kapitálové výdavky	273346	490200	789469	354875	322200	113000	95000
Finančné výdavky	15321	234369	219773	301200	47400	47400	47400
Výdavky RO s právnou subjektivitou	1154941	1192770	1276067	1263059	1383127	1394999	1412609
z toho:	924886	954540	1017587	993379	1033632	1074000	1071400
- bežné							
Základná škola s MŠ	5200	5700	0	0	0	0	0
- kapitálové	224855	232530	258480	269680	311727	323599	341209
- bežné ZUŠ							

3. Hospodárenie obce a rozdelenie prebytku hospodárenia za rok 2016

	Rozpočet po zmenách 2016 v celých €	Skutočnosť k 31.12.2016 v celých €
Príjmy celkom bez finančných operácií	3090080	3045354
z toho :		
Bežné príjmy	2607725	2601703
Kapitálové príjmy	394443	355740
Príjmy RO s právnou subjektivitou	87912	87911
Výdavky celkom bez finančných operácií	2821614	2574162
z toho :		
Bežné výdavky	1199825	1080468
Kapitálové výdavky	226250	105576
Výdavky RO s právnou subjektivitou	1395539	1388118
z toho:		
- bežné	1388118	1388118
- kapitálové	7420	0
Výsledok hospodárenie bežného rozpočtu - prebytok		221028
Výsledok hospodárenie kapitálového rozpočtu - prebytok		250164
Výsledok hospodárenie bežného a kapitálového rozpočtu - prebytok	268466	471192
Finančné príjmy	237000	0
Finančné výdavky	505467	393000
Hospodárenie obce za rok 2016	0	78192
Nepoužitá finančná prostriedky, ktoré sa presúvajú do roku 2017		-41000

Hospodárenie obce za rok 2016 - prebytok		37172
---	--	--------------

Prebytok rozpočtu v sume 78192 € zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3. písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení niektorých predpisov, upravený o nevyčerpané prostriedky zo ŠR v sume 41000 € bol použitý do rezervného fondu čiastkou 37192 €.

4. Bilancia aktív a pasív v celých €

a) Za materskú účtovnú jednotku

4.1 A K T Í V A

Názov	Skutočnosť k 31.12.2016	Skutočnosť k 31.12. 2015	+ zvýšenie - zníženie
Majetok spolu	6301442,38	-6332586,42	-31144,04
Neobežný majetok spolu	5546565,78	-5645950,13	-99384,35
z toho :			
Dlhodobý nehmotný majetok	53689,28	-46949,28	+6740
Dlhodobý hmotný majetok	4904553,45	-5010677,80	-106124,35
Dlhodobý finančný majetok	588323,05	-588323,05	0,0
Obežný majetok spolu	754411,23	-686168,24	+68242,99
z toho :			
Zásoby	1569,82	-1203,22	+366,60
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	154875,40	-172251,31	-17375,91
Dlhodobé pohľadávky	6235,20	-1833,72	+4401,48
Krátkodobé pohľadávky	13328,91	-12357,36	+971,55
Finančné účty	575894,50	-498522,63	+77371,87
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	-	-	-
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	-	-	-
Časové rozlíšenie	465,37	-468,05	-2,68

4.2 P A S Í V A

Názov	Skutočnosť k 31.12.2016	Skutočnosť k 31.12. 2015	+ zvýšenie - zníženie
Vlastné imanie a záväzky spolu	6301442,38	-6332586,42	-31144,04
Vlastné imanie	4394744,60	-4289746,45	+104998,15
z toho :			
Oceňovacie rozdiely	-	0	-
Fondy	-	0	-
Výsledok hospodárenia	4394744,60	-4289746,45	+104998,15
z toho:			
- nevysporiadaný VH minulých rokov	4289756,99	-4160240,07	+129516,92
- VH za účtovné obdobie	104987,61	-129506,38	-24518,77
Záväzky	692270,78	-1038507,72	-346236,94
z toho :			
Rezervy	1800	-2450,00	-650,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	44197,60	-3577,63	+40619,97
Dlhodobé záväzky	387253,01	-403340,43	-16087,42
Krátkodobé záväzky	44020,17	-37354,54	+6665,63
Bankové úvery a výpomoci	215000	-591785,12	-376785,12
Časové rozlíšenie	1214427	-1004332,25	+210094,75

Bilancia aktív a pasív

K 31.12.2016 vykazuje obec Nižná aktíva a pasíva vo výške **6301442,38 €**. Neobežný majetok (dlhodobý nehmotný, dlhodobý hmotný a finančný majetok) predstavuje čiastku **5546565,78 €**, obežný majetok (zásoby, zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy, pohľadávky, finančné účty) je vo výške **754411,23 €**. Časové rozlíšenie (nová položka od 1. 1. 2008 z dôvodu prechodu na akruálne účtovníctvo – náklady budúcich období, príjmy budúcich období) činí **465,37 €**. Kompletná súvaha tvorí prílohu tohto materiálu.

Celkové aktíva a pasíva sa znížili v roku 2016 oproti roku 2015 o **31144,04 €**. Je to z dôvodu, že sa znížila hodnota neobežného majetku celkom o **99684,35 €**, hodnota obežného majetku sa zvýšila o **68242,99 €** a časové rozlíšenie sa znížilo o **2,68 €**.

V roku 2016 v porovnaní s rokom 2015 došlo k zvýšeniu dlhodobého nehmotného majetku o 6740 € a k zníženiu dlhodobého hmotného majetku celkom o 106124,35 €. U dlhodobého finančného majetku nedošlo k zmene.

Hodnota obežného majetku v roku 2016 sa zvýšila oproti roku 2015 o 68242,99 €, a to u zásob došlo k zvýšeniu o 366,60 €, k zníženiu účtu 355 – ostatné zúčtovanie rozpočtu obce a vyššieho územného celku v čiastke o 17375,91 € u dlhodobých pohľadávok k zvýšeniu o 4401,48 € a u krátkodobých došlo k zvýšeniu o **971,55 €**, a u finančných účtoch došlo k zvýšeniu o 77371,87 €.

Stav záväzkov k 31. 12. 2016 je **692270,78 €**, čo je zníženie oproti roku 2015 o **346236,90 €**. Vytvorené rezervy na audit ročnej a konsolidovanej účtovnej závierky oproti roku 2015 sa znížil o **650 €** a to z dôvodu zníženia rezervy na audit.

Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy sa zvýšilo v roku 2016 oproti roku 2015 o **40619,97 €** z dôvodu predpísania záväzku nevyčerpaných dotácií voči štátnemu rozpočtu.

Ku dňu účtovnej závierky obec Nižná má prijaté 2 úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania, a to na výstavbu 16 b. j. 24 b. j., ktoré sú splatné v r. 2032, 2038 v zmysle uzatvorených zmlúv. K zníženiu došlo u dlhodobých záväzkov / ŠFRB, úvery/ o 16087,72 €.

K zvýšeniu došlo u krátkodobých záväzkov o **6665,63 €** došlo v dôsledku uhradených dodávateľských faktúr.

Hodnota nesplateného úveru k 31.12.2016 je vo výške 250000 € tu došlo k zníženiu o 376785,12 €.

Obec Nižná v roku 2016 neposkytlo návratnú finančnú výpomoc

Kapitálová účasť

Obec Nižná k 31. 12. 2016 má akcie v Oravskej vodárenskej spoločnosti, a. s. 21569 ks v celkovej hodnote 558448 €.

Obec Nižná zakladateľskou listinou zo dňa 9.8.2004 založila spoločnosť s obchodným menom SKI Uhliská so sídlom Nižná do ktorej vložila peňažný vklad vo výške 29874 €.

b) Za konsolidovaný celok

Vzájomné vzťahy konsolidačného celku

1) Obec Nižná :

-obec a rozpočtové organizácie

V tom: základná škola s MŠ

- Konsolidácia pohľadávok a záväzkov:

Pohľadávky:

Účet 355 Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC **120891,99 €**

Zahŕňa:

Počiatočný stav k 1.1.2016 133501,67 €

Zúčtovanie odpisov vlastné zdroje -11672,88 €

Zúčtovanie odpisov cudzie zdroje -946,80 €

- Konsolidácia medzivýsledku:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikol medzivýsledok, nakoľko v roku 2016 nebol medzi nimi realizovaný predaj majetku.

- Konsolidácia nákladov a výnosov:

Náklady:

Účet 584 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo VÚC do ich RO a PO **352998,05 €**

<u>Konsolidácia nákladov spolu</u>	<u>352998,05 €</u>
Zahŕňa:	
584 – Zúčtovanie odpisov majetku v správe ZŠ s MŠ /vlastné + cudzie zdroje/	12619,68 €
Vrátené vlastné príjmy ZŠ s MŠ	44898,37 €
Transfer na MŠ Orličie a Nová Doba	195579,00 €
Transfer na ŠKD pri ZŠ s MŠ	30257,00 €
Transfer na ŠJ pri ZŠ s MŠ	68607,00 €
Transfer na ZŠ neped.pracovníci	1037,00 €
Výnosy:	
Účet 694 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo ŠR a od iných subjektov verejnej správy	13387,51 €
<u>Účet 699 Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov</u>	<u>44898,37 €</u>
<u>Konsolidácia výnosov spolu</u>	<u>58285,88 €</u>

Zahŕňa:	
633 – Výnosy z poplatkov	
694 - Zúčtovanie odpisov majetku v správe ZŠ s MŠ – z dotácií /cudzie zdroje/	
699 - Výnosy z odvodu vlastných príjmov ZŠ s MŠ	

základná umelecká škola

Pohľadávky:	
Účet 355 Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC	11608,00 €
Zahŕňa:	
Počiatočný stav k 1.1.2016	3683,00 €
Transfer na – inventár	8847,00 €
Zúčtovanie odpisov vlastné zdroje	- 922,00 €
<u>Konsolidácia nákladov spolu</u>	<u>283931,00 €</u>
Zahŕňa:	
584 – Zúčtovanie odpisov majetku v správe ZUŠ /vlastné + cudzie zdroje/	922,00 €
Transfer na ZUŠ	297129,92 €
Vrátené vlastné príjmy ZUŠ	26258,57 €
Transfer na iné akcie ZUŠ	
Výnosy:	
Účet 633 Výnosy z poplatkov – komunálny odpad	0,00 €
Účet 694 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo ŠR a od iných subjektov verejnej správy	0,00 €
<u>Účet 699 Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov</u>	<u>28062,92 €</u>
<u>Konsolidácia výnosov spolu</u>	<u>28062,92 €</u>

Zahŕňa:	
694 - Zúčtovanie odpisov majetku v správe ZUŠ – z dotácií /cudzie zdroje/	
699 - Výnosy z odvodu vlastných príjmov ZUŠ	26354,00 €
Výnosy nedaňové príjmy ZP	1708,92 €

- obec a príspevková organizácia

b) Obec Nižná – Technické služby I. Nižná:

- Konsolidácia pohľadávok a záväzkov:

Pohľadávky:	
Účet 355 Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC	21311,41 €
Zahŕňa:	
Počiatočný stav k 1.1.2016	35066,64 €
Transfer na – inventár	3150,00 €
Zúčtovanie odpisov vlastné zdroje	- 16905,23 €

Závazky:	
Účet 321 Dodávatelia	0,- €
Účet 383 Výdavky budúcich období	0,- €
<u>Konsolidácia záväzkov spolu</u>	<u>0,- €</u>

Zahŕňa:

321

383

- Konsolidácia medzivýsledku:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikol medzivýsledok, nakoľko v roku 2015 nebol medzi nimi realizovaný predaj majetku.

- Konsolidácia nákladov a výnosov:

Konsolidácia nákladov spolu **63755,23 €**

Zahŕňa:

518 -

584 – Transfer na činnosť TS

46850,00 €

- Zúčtovanie odpisov majetku v správe TS

16905,23€

2) Základná škola s MŠ Nižná, Nová doba 485

- rozpočtová organizácia a obec

V tom: obec Nižná Nová doba 507

- Konsolidácia pohľadávok a záväzkov:

Účet 355 Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC

120881,99 €

- Konsolidácia medzivýsledku:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikol medzivýsledok, nakoľko v roku 2016 nebol medzi nimi realizovaný predaj majetku.

- Konsolidácia nákladov a výnosov:

Náklady:

Účet 518 Ostatné služby - komunálny odpad

0,00 €

Účet 551 Odpisy majetku obstaraného z cudzích prostriedkov

13236,00 €

Účet 588 Náklady z odvodu príjmov

49129,57 €

Konsolidácia nákladov spolu

62365,57 €

Výnosy:

Účet 691 Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo VÚC v RO a PO
zriadených obcou alebo VÚC

344550,74 €

Účet 692 Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo VÚC v RO a PO
zriadených obcou alebo VÚC

12619,68 €

Konsolidácia výnosov spolu

357170,42 €

3/ Základná umelecká škola Nižná Nová doba 485

V tom: obec Nižná Nová doba 507

- Konsolidácia pohľadávok a záväzkov:

Účet 355 Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC

11608,00 €

- Konsolidácia medzivýsledku:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikol medzivýsledok, nakoľko v roku 2016 nebol medzi nimi realizovaný predaj majetku.

- Konsolidácia nákladov a výnosov:

Náklady:

Účet 518 Ostatné služby - komunálny odpad	0,00 €
Účet 551 Odpisy majetku obstaraného z cudzích prostriedkov	922,00 €
Účet 588 Náklady z odvodu príjmov	26258,57 €
Konsolidácia nákladov spolu	27180,57 €

Výnosy:

Účet 691 Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	297129,92 €
Účet 692 Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	922,00 €
Konsolidácia výnosov spolu	298051,92 €

3) Technické služby I Nižná

- príspevková organizácia a obec

- Konsolidácia pohľadávok a záväzkov:

Pohľadávky:

Účet 311 Odberatelia	0,- €
Účet 385 Príjmy budúcich období	0,- €
Konsolidácia pohľadávok spolu	0,- €

Záväzky:

Účet 355 Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC	35066,64 €
--	------------

- Konsolidácia medzivýsledku:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikol medzivýsledok, nakoľko v roku 2016 nebol medzi nimi realizovaný predaj majetku.

- Konsolidácia nákladov a výnosov:

Náklady:

Účet 518 Ostatné služby - komunálny odpad	0,00 €
Účet 551 Odpisy majetku obstaraného z cudzích prostriedkov	16905,23 €
Konsolidácia nákladov spolu	16905,23 €

Výnosy:

Účet 602 Tržby z predaja služieb	0,- €
Účet 642 Tržba z predaja materiálu	0,- €
Účet 691 Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	46850,00 €
Účet 692 Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	16905,23 €
Konsolidácia výnosov spolu	63755,23 €

b) Technické služby obce Nižná - Základná škola s MŠ Nižná, ZUŠ Nižná:

- príspevková organizácia a rozpočtové organizácie

- Konsolidácia pohľadávok a záväzkov:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikli vzájomné pohľadávky a záväzky v roku 2016.

- Konsolidácia medzivýsledku:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikol medzivýsledok, nakoľko v roku 2016 nebol medzi nimi realizovaný predaj majetku.

- Konsolidácia nákladov a výnosov:

Medzi účtovnými jednotkami konsolidačného celku nevznikli vzájomné náklady a výnosy v roku 2016.

Agregovaná súvaha konsolidovaného celku k 31. 12. 2016

Súvaha	Obec Nižná	Základná škola s MŠ, Nová Doba 485 Nižná	Základná umelecká škola, Nová Doba 485 Nižná	Technické služby I. obce Nižná	Agregovaná súvaha
AKTÍVA					
Neobežný majetok spolu	5546565,78	131606,44	11608,00	56066,60	5745846,82
z toho :					
Dlhodobý nehmotný majetok	53689,28	0	0	0	53689,28
Dlhodobý hmotný majetok	4904553,45	131606,44	11608,00	56066,60	5103834,49
Dlhodobý finančný majetok	588323,05	0	0	0	588323,05
Obežný majetok spolu	754411,23	91325,05	34859,71	70360,32	950956,31
z toho :					
Zásoby	4077,22	2288,94	0	0	6366,16
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	154875,40	0	0	0	154875,40
Pohľadávky dlhodobé	6235,20	0	0	0	6235,20
krátkodobé	13328,91	14,38	0	16037,51	29380,80
Finančné účty	575894,50	89021,73	34859,71	54322,81	754098,75
Časové rozlíšenie	465,37	832,06	1136,73	634,12	3068,28
SPOLU	6301442,38	223763,55	47604,44	127061,04	6699871,41
PASÍVA					
Vlastné imanie	4394744,60	102,59	0,56	51029,54	4445877,29
z toho :					
Oceňovacie rozdiely	0	0	0	0	0
Fondy účtovnej jednotky	0	0	0	11 805,48	11805,48
Výsledok hospodárenia	4394744,60	102,59	0,56	39224,06	4434081,81
z toho:					
- Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	4289756,99	127,09	-25,48	39109,08	4328967,68
- Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	104987,61	-24,50	26,04	114,98	105104,13
Závazky	692270,78	212270,45	47603,88	76031,50	1028176,61
z toho :					
Rezervy	1800,00	0	0	0	1800,00
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	44197,60	120881,99	12682,00	21311,41	199073,00
Dlhodobé záväzky	387253,01	2812,25	1061,12	36233,14	427359,52
Krátkodobé záväzky	44020,17	88576,21	33860,76	18486,95	184944,09
Časové rozlíšenie	1214427,00	11390,51	0	0	1225817,51
SPOLU	6301442,38	223763,55	47604,44	127061,04	6699871,41

Prehľad konsolidačných operácií v Súvahe:

Súvaha	Spolu EUR	Z toho:
AKTÍVA:		
I/ Agregovaná súvaha	6699871,41	
	0	

2/ Eliminácia za:	0	
- Obec Nižná	-154875,40	Zúčtovanie medzi subjekt. verejnej správy -154875,40 /ZŠ -120881,99- ZUŠ 11608,00,- 1074,00 TS -21311,41 /
- Základná škola s MŠ Nižná	0	-
- Základná umelecká škola Nižná	0	Pohľadávky krátkodobé/obec/ - Časové rozlíšenie /obec/ -
- Technické služby I. Nižná	0	Pohľadávky krátkodobé /obec/ -
Spolu eliminácia	-154875,40	
	0	
3/ Konsolidovaná súvaha AKTÍVA	6544996,01	
PASÍVA:		
1/ Agregovaná súvaha	6699871,41	
2/ Eliminácia za:		
- Obec Nižná		Časové rozlíšenie - Krátkodobé záväzky -
- Základná škola s MŠ Nižná	-120881,99	Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy /obec/
- Základná umelecká škola Nižná	-11608,00 -1074,00	Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy /obec/ Krátkodobé záväzky /obec/
- Technické služby I. Nižná	-21311,41	Vlastné imanie /obec/
Spolu eliminácia	-154875,40	
3/ Konsolidovaná súvaha PASÍVA	6544996,01	

Konsolidovaná súvaha k 31. 12. 2016

Riadok v súvahe	Súvaha	Agregovaná súvaha	Eliminácia kapitálu	Eliminácia pohľadávok a záväzkov	Konsolidovaná súvaha
	AKTÍVA				
002	Neobežný majetok spolu	5745846,82			5745846,82
	z toho :				
003	Dlhodobý nehmotný majetok	53689,28			53689,28
011	Dlhodobý hmotný majetok	5103834,49			5103834,49
024	Dlhodobý finančný majetok	588323,05			588323,05
033	Obežný majetok spolu	950956,31		-154875,40	796080,91
	z toho :				
034	Zásoby	6366,16			2013,63
040	Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	154875,40		-154875,40	0
060	Pohľadávky dlhodobé	6235,20			6235,20
	Pohľadávky krátkodobé	29380,80			29380,80
085	Finančné účty	754098,75			754098,75
110	Časové rozlíšenie	3068,28			3068,28
	SPOLU	6699871,41		-154875,40	6544996,01

	PASÍVA			
116	Vlastné imanie	4445877,29		4305127,12
	z toho :			
117	Oceňovacie rozdiely	0		0
120	Fondy účtovnej jednotky	11805,48		11805,48
123	Výsledok hospodárenia	4434071,81		4434071,81
	z toho:			
124	- Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	4328967,68		4328967,68
125	- Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	105104,13		105104,13
126	Závazky	1028176,61	-154875,40	873301,21
	z toho :			
127	Rezervy	1800,00		1800
132	Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	199073,00	-154875,40	44197,6
140	Dlhodobé záväzky	427359,52		427359,52
151	Krátkodobé záväzky	184944,09		184944,09
180	Časové rozlíšenie	1225817,51		1225817,51
	SPOLU	6699871,41	-154875,40	6544996,01

Porovnanie konsolidovaných aktív a pasív s minulým rokom

4.1 AKTÍVA

Názov	Skutočnosť k 31.12. 2015	Skutočnosť k 31.12.2016	+ zvýšenie - zníženie
Majetok spolu	-6492664,38	6544996,01	+52331,63
Neobežný majetok spolu	-5830045,73	5745846,82	-84198,91
Z toho :			
Dlhodobý nehmotný majetok	-46949,28	53689,28	+6740,00
Dlhodobý hmotný majetok	-5194773,40	5103834,49	-90938,91
Dlhodobý finančný majetok	-588323,05	588323,05	0,0
Obežný majetok spolu	-662614,26	796080,91	+133466,65
Z toho :			
Zásoby	-2013,63	6366,16	+4352,53
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0	0	0
Dlhodobé pohľadávky	-1833,72	6235,20	+4401,48
Krátkodobé pohľadávky	-23365,92	29380,80	+6014,88
Finančné účty	-635400,99	754098,75	+118697,76
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	-	-	-
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	-	-	-

Časové rozlíšenie	-2004,39	3068,28	+1063,89
-------------------	----------	---------	----------

4.2 PASÍVA

Názov	Skutočnosť k 31.12. 2015	Skutočnosť k 31.12.2016	+ zvýšenie - zníženie
Vlastné imanie a záväzky spolu	-6492664,38	6544996,01	52331,63
Vlastné imanie	-4305127,12	4445877,29	+140750,17
Z toho :			
Oceňovacie rozdiely	-	-	
Fondy	11805,48	11805,48	0
Výsledok hospodárenia z toho:	4293321,64	4434071,81	+140750,17
- nevysporiadaný VH minulých rokov	4161650,91	4328967,68	+167316,77
- VH za účtovné obdobie	131670,73	105104,13	-26566,60
Záväzky	-1171574,20	873301,21	-298272,99
Z toho :			
Rezervy	-2450,00	1800,00	-650,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	-3577,73	44197,60	+40619,87
Dlhodobé záväzky	-418244,84	427359,52	+9114,68
Krátkodobé záväzky	-155516,61	184944,09	+29427,48
Bankové úvery a výpomoci	-591785,12	215000,00	-376785,12
Časové rozlíšenie	-1017566,06	1225817,51	+208251,45

Bilancia aktív a pasív za konsolidovaný celok:

K 31.12.2016 vykazuje konsolidovaný celok aktíva a pasíva vo výške 6544996,01 €.

Na strane aktív neobežný majetok (dlhodobý nehmotný, dlhodobý hmotný a finančný majetok) predstavuje čiastku 5745846,82 €, obežný majetok (zásoby, zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy, pohľadávky, finančné účty) je vo výške 796080,91 €. Časové rozlíšenie (nová položka od 1. 1. 2008 z dôvodu prechodu na akruálne účtovníctvo – náklady budúcich období, príjmy budúcich období) činí 3068,28 €.

Na strane pasív vlastné imanie (oceňovacie rozdiely, nevysporiadaný VH minulých rokov, VH za účtovné obdobie) predstavuje čiastku 4434071,81 €, záväzky (rezervy, zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy, dlhodobé a krátkodobé záväzky) sú vo výške 873301,201 €. Časové rozlíšenie (nová položka od 1. 1. 2008 z dôvodu prechodu na akruálne účtovníctvo – výnosy budúcich období, výdavky budúcich období) činí 1225609,13 €.

Celkové aktíva sa znížili v roku 2016 oproti roku 2015 o **52331,63 €**. Je to z dôvodu, že sa znížila hodnota neobežného majetku celkom o **84198,91 €**, hodnota obežného majetku sa zvýšila o **133466,65 €** a časové rozlíšenie sa zvýšilo o 1063,89 €.

Neobežný majetok – zníženie za konsolidovaný celok o 84198,91 € – v tom:

- **KJ Obec Nižná** : zníženie o 99384,35 €
- **KJ Základná škola s MŠ Nižná** : zníženie o 13236 €
- **KJ Základná umelecká škola Nižná** : zvýšenie o 7925 €
- **KJ Technické služby I. Nižná** : zvýšenie o 20496,44 €

Z toho:

Dlhodobý nehmotný majetok - zvýšenie za konsolidovaný celok o 6740,00 €

- **Obec Nižná**: zvýšenie o 6740,00 €

Dlhodobý hmotný majetok - za konsolidovaný zníženie celok o 90938,91 €

- **KJ Obec Nižná**: zníženie o 106124,35 €
- **KJ Základná škola s MŠ Nižná** : zníženie o 13236,00 €
- **KJ Základná umelecká škola Nižná** : zvýšenie o 7925,00 €
- **KJ Technické služby I. Nižná** : zvýšenie o 20496,44 €

Obežný majetok – zvýšenie za konsolidovaný celok o 133466,65 v tom:

- **KJ Obec Nižná**: zvýšenie o 85618,90 €
- **KJ Základná škola s MŠ Nižná**: zvýšenie o 13600,26 €
- **KJ Základná umelecká škola Nižná** : zvýšenie o 12149,41 €

- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 22098,08 €

Z toho:

Zásoby - zvýšenie za konsolidovaný celok o 4352,53 € v tom:

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 1203,22 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zvýšenie o 810,41 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná* :zníženie o 0 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: 0 €

Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy - zníženie za konsolidovaný celok o 0 €

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 0 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 0 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná* :0 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: 0 €

Pohľadávky dlhodobé - zvýšenie za konsolidovaný celok o 4401,48 €

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 4401,48 €

-

Pohľadávky krátkodobé - zvýšenie za konsolidovaný celok o 6014,88 €

- *Obec Nižná*: zvýšenie o 971,55 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zvýšenie o 3,40 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná* :zníženie o 0 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 5039,93 €

Finančné účty - zvýšenie za konsolidovaný celok o 118697,76 €

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 77371,87 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zvýšenie o 12118,33 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná* : zvýšenie o 12149,41 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 17,58,15 €

Časové rozlíšenie – zvýšenie za konsolidovaný celok o 1063,89 €

- v tom:

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 2,68 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 244,55 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná* : zvýšenie o 677 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 634,12 €

Celkové pasíva sa zvýšili v roku 2016 oproti roku 2015 o **52331,63 €**. Je to z dôvodu, že sa zvýšila hodnota vlastného imania celkom o 140750,17 € , hodnota záväzkov sa znížila o 298272,99 €, a časové rozlíšenie sa zvýšilo o 208251,45 €.

Vlastné imanie - zvýšenie za konsolidovaný celok o 140750,17 € - v tom:

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 104998,05 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 3877,54 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná* :zníženie o 97,65 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 31766,95 €

Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov – zvýšenie za konsolidovaný celok o 167316,77 € v tom:

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 129516,92 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 3753,49 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná* :zníženie 59,41 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 33851,68 €

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie – zníženie za konsolidovaný celok o 26566,50 €

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 24518,77 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 124,14 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná* : zníženie o 38,24 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zníženie o 2084,73 €

Závazky - zníženie za konsolidovaný celok o 298272,99 € - v tom:

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 346236,94 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zvýšenie o 9517,54 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zvýšenie o 12247,06 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 26199,35 €

Rezervy – zníženie za konsolidovaný celok o 650,00 € v tom:

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 650,00 €

Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy - zvýšenie za konsolidovaný celkom o 40619,87 € v tom:

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 40619,87 €

Dlhodobé záväzky - zvýšenie za konsolidovaný celok o 9114,68 € v tom:

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 16087,42 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 721,09 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zvýšenie o 440,60 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 25482,59 €

Krátkodobé záväzky - zvýšenie za konsolidovaný celok o 29427,48 € v tom:

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 6665,63 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zvýšenie o 10238,63 €
- *KJ Základná umelecká škola Nižná*: zvýšenie o 11806,46 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zvýšenie o 716,76 €

Bankové úvery – za konsolidovaný celok zníženie o 376785,12 € v tom:

- *KJ Obec Nižná*: zníženie o 376785,12 €

Časové rozlíšenie – za konsolidovaný celok zvýšenie o 208251,45 € v tom:

- *KJ Obec Nižná*: zvýšenie o 210094,75 €
- *KJ Základná škola s MŠ Nižná*: zníženie o 982,43 €
- *KJ Technické služby I. Nižná*: zníženie o 860,87 €

5. Vývoj pohľadávok a záväzkov v celých €

a) Za materskú účtovnú jednotku

5.1. Pohľadávky

Pohľadávky	Stav k 31.12 2015	Stav k 31.12 2016
Pohľadávky do lehoty splatnosti	12357,36	13328,91
Pohľadávky po lehote splatnosti	0	0
Spolu	12357,36	13328,91

Vývoj pohľadávok

Účet Pohľadávky	Stav k 31. 12. 2015	Stav k 31. 12. 2016	+zvýšenie -zníženie
318 Pohľadávky za rozpočtové príjmy nedaňové	-5867,57	6432,82	+565,25
319 Pohľadávky za daňové príjmy obcí	-6383,57	6789,87	+406,3
355 Pohľadávky voči zamestnancom	0	0	0
314 Iné pohľadávky	-106,22	106,22	0,0
Spolu	-12357,36	13328,91	+971,55

Rozpis pohľadávok k 31. 12. 2016

Pohľadávky	Hodnota pohľadávok v €	Opis
Odberatelia	0	Odberateľské faktúry za služby a predaj
Pohľadávky iné	106,22	Splátky podľa uzatvorených zmlúv
Pohľadávky z daňových príjmov	6789,87	Nedoplatky na dani z nehnuteľnosti,

Pohľadávky voči zamestnancom	0	Pohľadávky za stravné lístky
Pohľadávky nedaňové	6432,82	Odpad, pes
Spolu	13328,91	

5.2 Závázky

Závázky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2015
Závázky do lehoty splatnosti	692270,78	1038507,72
Závázky po lehote splatnosti	0	0
Spolu	692270,78	1038507,72

Vývoj záväzkov

Účet Závázky	Stav k 31. 12. 2016	Stav k 31. 12. 2015	+zvýšenie -zníženie
479 Dlhodobé záväzky	387253,01	-403340,43	-16087,42
3xx Krátkodobé záväzky	44020,17	-37354,54	+6665,63
Spolu	431273,18	-471208,61	-39935,43

Rozpis záväzkov k 31. 12. 2016

Dlhodobé záväzky	387253,01 €
z toho:	
- záväzky zo sociálneho fondu /472/	809,39 €
- ostatné dlhodobé záväzky /479/ - úvery zo ŠFRB	386274,33 €
- iné záväzky /379/	169,29 €
z toho:	
- nesplatená istina – úver 16 b. j.	119303,80 €
- nesplatená istina – úver 21 b. j.	266970,53 €
Krátkodobé záväzky	44020,17 €
z toho:	
- dodávatelia /321/	13819,22 €
- prijaté preddavky /324/	2657,42 €
- iné záväzky /379/	
- zamestnanci /331/	16178,57 €
- zúčtovanie s inštitúciami sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia /336/	9462,77 €
- ostatné priame dane /342/	1912,19 €
Bankové úvery	
- bankové úvery dlhodobé /461/	215000,00 €

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

Stav pohľadávok k 31. 12. 2016 oproti stavu k 31. 12. 2015 sa v celkovej čiastke znížil o 2949,72 €.

Stav záväzkov k 31. 12. 2016 oproti stavu k 31. 12. 2015 sa v celkovej čiastke zvýšil o 580509,98 €.

b) Za konsolidovaný celok

5.1. Pohľadávky

Pohľadávky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2015
Pohľadávky do lehoty splatnosti	29380,80	23365,92
Pohľadávky po lehote splatnosti	6235,20	1833,72
Spolu	35616,00	25199,64

Z toho:

Obec Nižná

Pohľadávky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2015
Pohľadávky do lehoty splatnosti	13328,91	12357,36
Pohľadávky po lehote splatnosti	0	0
Spolu	13328,91	12357,36

Základná škola s MŠ Nižná

Pohľadávky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2015
Pohľadávky do lehoty splatnosti	14,38	10,98
Pohľadávky po lehote splatnosti	0	0
Spolu	14,38	10,98

Základná umelecká škola v Nižnej

Pohľadávky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2015
Pohľadávky do lehoty splatnosti	0	0
Pohľadávky po lehote splatnosti		
Spolu	0	0

Technické služby I. Nižná

Pohľadávky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2015
Pohľadávky do lehoty splatnosti	16037,51	10997,58
Pohľadávky po lehote splatnosti	0	
Spolu	16037,51	10997,58

5.2 Závazky za konsolidovaný celok

Závazky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2015
Závazky do lehoty splatnosti	612303,61	573761,45
Závazky po lehote splatnosti	0	0
Spolu	612303,61	573761,45

Z toho:*Obec Nižná*

Závazky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2015
Závazky do lehoty splatnosti	431273,18	440694,97
Závazky po lehote splatnosti	0	
Spolu	431273,18	440694,97

Základná škola s MŠ Nižná

Závazky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2015
Závazky do lehoty splatnosti	91388,46	81910,92
Závazky po lehote splatnosti	0	0
Spolu	91388,46	81910,92

Základná umelecká škola Nižná

Závazky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2015
Závazky do lehoty splatnosti	34921,88	22674,82
Závazky po lehote splatnosti	0	0
Spolu	34921,88	22674,82

Technické služby I. Nižná

Závazky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2015
Závazky do lehoty splatnosti	54720,09	28520,74

Závazky po lehote splatnosti	0	0
Spolu	54720,09	28520,74

6. Hospodársky výsledok v celých eurách

Od 1. 1. 2008 sa v samospráve uplatňuje **nová metodika akruálneho účtovníctva**, podľa ktorého sa náklady a výnosy účtujú v časovom období, s ktorým súvisia. Nová metodika účtovania a vykazovania vo verejnom sektore priniesla efektívnejšie riadenie verejných financií a zosúladiť účtovníctvo vo verejnom sektore na Slovensku s medzinárodnými účtovnými štandardami pre verejný sektor.

Akruálny princíp je všeobecne uznávanou účtovnou zásadou. Podstatou tejto zásady je zohľadnenie všetkých nákladov a výnosov v účtovnom období, v ktorom vznikli, bez ohľadu na deň ich úhrady, inkasa alebo vyrovnania iným spôsobom.

Porovnaním výnosov a nákladov vzniknutých v účtovnom období sa zistí výsledok hospodárenia za účtovné obdobie, ktorý vyjadruje **zmenu majetku** účtovnej jednotky. Ak sú výnosy vyššie ako náklady, výsledok hospodárenia je kladný a nazýva sa zisk. Majetok obce rastie o hodnotu zisku. Ak sú výnosy nižšie ako náklady, výsledok hospodárenia je záporný a označuje sa ako strata. Majetok obce klesá o hodnotu straty.

a) Za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12.2016	Skutočnosť k 31.12. 2015	+ zvýšenie - zníženie
Náklady	1956295,12	-1683494,75	+272800,37
50 – Spotrebované nákupy	145081,89	-125142,31	+19939,58
51 – Služby	454955,65	-312383,99	+142571,66
52 – Osobné náklady	319820,75	-288024,45	+31796,3
53 – Dane a poplatky	742,40	-615,69	+126,71
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	26510,35	-28366,02	-1855,67
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	202800,01	-202161,94	+638,07
56 – Finančné náklady	16805,27	-22480,89	-5675,620
57 – Mimoriadne náklady	0	0	0
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	789848,80	-704319,46	+85529,34
Výnosy	2061287,81	-1813031,41	+248256,4
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	5180,73	-6870,83	-1690,1
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0	0	0
62 – Aktivácia	0	-2196,00	-2196
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	1722667,24	-1537998,21	+184669,03
64 – Ostatné výnosy	46283,80	-43872,24	+2411,56
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	1800,00	-1150,00	+650
66 – Finančné výnosy	54,36	-13399,35	-13344,99
68 – výnosy z transferov	22042,40	0	0
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	263259,28	-207545,78	+55713,50
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV /	104992,69	-129537,66	-24544,97
59 – Dane z príjmov	5,08	-31,28	-26,2

Analýza nákladov a výnosov v porovnaní s minulým rokom a s vysvetlením významných rozdielov:

Výška nákladov za rok 2016 v porovnaní s rokom 2015 sa zvýšila o **272800,37 €**. Podstatné zvýšenie nákladov bolo v oblasti služieb. Vyššie osobné náklady v účtovnej skupine 52 /mzdy, zákonné odvody/ o 31796,30 € v porovnaní s rokom 2015 súviselo so zvýšeným počtom zamestnancov v rámci projektov..

Výnosy za rok 2016 v porovnaní s rokom 2015 boli zvýšené o **248256,4 €**. K zvýšeniu došlo hlavne vo výnosoch v skupine 63 – Daňové výnosy a výnosy z poplatkov až o 184669,03 € a z výnosu dane z príjmov poukázaný územnej samospráve a v účtovnej skupine 69 – Výnosy z transferov o 55713,50 €, ktoré vzniklo zúčtovaním nenávratného finančného príspevku na realizáciu projektov a zúčtovaním finančného príspevku na projekty chránených dielní.

Návrh na rozdelenie zisku za rok 2016

Za rok 2016 činili výnosy **2061287,81 €** a náklady **1956295,12 €**. Výsledok hospodárenia pred zdanením je zisk **+104992,69 €**, daň z príjmov /zrážková daň z úrokov/ bola 5,08 € a **výsledok hospodárenia po zdanení je zisk +104987,61 €**.

<i>Výkaz ziskov a strát:</i>	<i>V celých eurách</i>
<i>Výnosy</i>	2061287,81
<i>Náklady</i>	-1956295,12
<i>Výsledok hospodárenia pred zdanením</i>	<i>104992,69</i>
<i>Daň z príjmu</i>	<i>-5,08</i>
<i>Výsledok hospodárenia po zdanení</i>	<i>+104987,61</i>

Výsledok hospodárenia v obci Nižná za rok 2016 vznikol:

a/ z vlastnej činnosti obce	819796,89 €
b/ z bežných transferov poskytnutých zriadeným RO a PO	682648,37 €
z toho:	
- Základnej škole s MŠ Nižná	-340378,37 €
- Základná umelecká škola Nižná	-295420,00 €
- Technickým službám I. Nižná	- 46850,00 €
c/ z kapitálových transferov poskytnutých zriadeným RO a PO	+30446,91 €
d/ z bežných transferov a kapitálových transferov poskytnutých cudzím subjektom	+1708,92 €
Výsledok hospodárenia v obci Nižná za rok 2016 nevznikol:	
e/ pri bežných transferoch od cudzích subjektov	
f/ pri kapitálových transferoch od cudzích subjektov	0 €
C e l k o m	z i s k +104992,69 €

Prehľad výsledku hospodárenia za rok 2016 €

	Náklady	Výnosy	+ zisk - strata
a/ vlastná činnosť	-1241490,92	2061287,81	+819796,89
b/ bežné transfery poskytnuté zriadeným RO a PO	682648,37	-	-682648,37
z toho:			
- ZŠ s MŠ Nižná	340378,37	-	-340378,37
- ZUŠ Nižná	295420,00	-	-295420,00
- TS I. Nižná	46850,00	-	-46850,000
c/ kapitálové transfery poskytnuté zriadeným RO a PO	30446,91	-	-30446,91
z toho:			
- ZŠ s MŠ Nižná	12619,68	-	
- ZUŠ Nižná	922,00	-	
- TS I. Nižná	16905,23	-	
d/ z bežných transferov a kapitálových transferov poskytnutých cudzím subjektom	0	-	0
e/ pri bežných transferoch od cudzích subjektov	1708,92	-	-1708,92
f/ pri kapitálových transferoch od cudzích subjektov			0
Celkom	-1956295,12	2061287,81	104992,69

Účtovná jednotka navrhuje vykázaný kladný výsledok hospodárenia za rok 2016, ktorým je **zisk** v čiastke - **104992,69 €** zúčtovať na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

b) Za konsolidovaný celok

Agregovaný výkaz ziskov a strát konsolidovaného celku k 31. 12. 2016

Výkaz ziskov a strát	Obec Nižná	Základná škola s MŠ Nižná	Základná umelecká škola Nižná	Technické služby I. Nižná	Agregovaný výkaz ziskov a strát
NÁKLADY					
501 Spotreba materiálu	81192,03	128568,57	3647,39	19638,29	233046,28
502 Spotreba energie	63889,86	71399,53	8628,00	65898,43	209815,82
511 Opravy a udržiavanie	269146,27	19633,61	141,60	16356,97	305278,45
512 Cestovné	1014,73	1213,15	71,04	0	2298,92
513 Náklady na reprezentáciu	8150,46	0	0	0	8150,46
518 Ostatné služby	176644,19	27886,53	20132,46	5821,04	230484,22
521 Mzdové náklady	228257,56	643759,88	191365,63	122482,52	1185865,59
524 Záonné sociálne poistenie	75516,58	224738,35	71122,07	42228,80	413605,80
527 Záonné sociálne náklady	14944,68	20006,45	3773,54	9450,89	48175,56
528 Ostatné sociálne náklady	1101,93	0	0	0	1101,93
531 Daň z motorových vozidiel	0	0	0	908,40	908,40
538 Ostatné dane a poplatky	472,40	231,24	0	24,00	727,64
541 Zostatková cena predaného DHM	160,00	0	0	0	160,00
545 Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania	0	0	0	207,30	207,30
546 Odpis pohľadávky	623,74	0	0	0	623,74
548 Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	25726,61	10793,56	0	1176,87	37697,04
551 Odpisy DNM a DHM	201650,01	13236,00	922,00	16905,23	232713,24
552 Tvorba zákonných rezerv	0	0	0	0	0,00
553 Tvorba ostatných rezerv	1150,00	0	0	0	1150,000
561 Predané cenné papiere a podiely	0	0	0	0	0
562 Úroky	14825,65	0	0	0	14825,65
568 Ostatné finančné náklady	1979,62	3840,15	684,15	785,93	7289,85
584 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku do RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	714804,20	0	0	0	714804,20
585 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC	5619,60	0	0	0	5619,60
586 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC subjektom mimo verejnej správy	69425,00	0	0	0	69425,00
587 Náklady na ostat. transfery	0	0	0	0	0
588 Náklady z odvodu príjmov	0	49129,57	26258,57	0	75388,14
589 Náklady z budúceho odvodu príjmov	0	0	1074,00	0	1074,00
591 Splatná daň z príjmov – zrážková daň z úrokov	0	0	0	0	0,00

SPOLU	1956295,12	1214436,59	327820,45	301884,67	3800436,83
VÝNOSY					
602 Tržby z predaja služieb	5180,73	110853,19	25957,00	115287,99	257278,91
624 Aktivácia dlhod.hm.maj.	0	0	0	0	0,00
632 Daňové výnosy	1652563,81	0	0	0	1652563,81
633 Výnosy z poplatkov	70103,43	0	0	0	70103,43
641 Tržby z predaja DHM	160,00	0	0	0	160,00
642 Tržby z predaja materiálu	764,30	0	0	0	764,30
645 Ostatné pokuty a penále	20,00	0	0	0	20,00
648 Ostatné výnosy	45339,50	10643,01	1375,57	85106,58	142464,66
653 Zúčtovanie ostat. rezerv	1800,00	0	0	0	1800,00
661 Tržby z predaja cenných papierov	0	0	0	0	0
662 Úroky	54,36	0	0	2,80	57,16
687 Výnosy z bežných transferov od ostatných subjektov	22042,40	0	0	0	22042,40
691 Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC v RO a PO zriadených obcou, VÚC	0	344550,74	297128,92	46850,00	688529,66
692 Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC v RO a PO zriad. obcou alebo VÚC	0	12619,68	922,00	16905,23	30446,91
693 Výnosy samosprávy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy	64402,38	735129,15	2463,00	37847,25	839841,78
694 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy	80795,61	616,32	0	0	81411,93
696 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov od Európskych spoločností	0	0	0	0	0
697 Výnosy samosprávy z bežných transferov od ostatných subjektov verejnej správy	45100,00	0	0	0	45100,00
699 Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov	72961,29	0	0	0	72961,29
SPOLU	2061287,81	1214412,09	327846,49	301999,85	3905546,24
	-5,08	0	0	-0,20	-5,28
Výsledok hospodárenia po zdanení +zisk/-strata	104987,61	-24,50	26,04	114,98	105104,13

Prehľad konsolidačných operácií vo Výkaze ziskov a strát:

Výkaz ziskov a strát	Spolu EUR	Konsolidačné operácie:
NÁKLADY:		
1/ Agregované náklady:	3800436,83	
2/ Eliminácia za:		
- Obec Nižná	-714804,20	584 Náklady na transfery z rozpočtu obce do: RO / ZŠ / -352998,05 RO /ZUŠ/ -298050,92 PO /TS / -63755,23
- Základná škola s MŠ Nižná	-49129,57	518 Služby - 588 Náklady z odvodu príjmov /obec/ -49129,57 589 náklady budúcich období -
- Základná umelecká škola Nižná	-27332,57	588 Náklady z odvodu príjmov /obec/ -26258,57 589 Náklady z budúcich odvodov -1074,00
- Technické služby I. Nižná	-671,52	+1708,92
	0	-1037,00
	0	
	0	
Spolu eliminácia	-791937,86	
	0	
3/ Konsolidované náklady	3008498,97	
Výkaz ziskov a strát	Spolu EUR	Konsolidačné operácie:
VÝNOSY:		
1/ Agregované výnosy	3905546,24	
2/ Eliminácia za:		
- Obec Nižná	-72961,29	633 Výnosy z poplatkov /ZŠ/ 0 633 Výnosy z poplatkov /obec/ 0 648 Ostatné výnosy /TS/ 0 694 Výnosy z kapit. transferov/ obec/ 0 699 Výnosy z odvodu rozp. príjmov /ZŠ/ -44898,37 699 Výnosy z odvodu rozp. príjmov/ZUŠ/ -26354,00 -1708,92
- Základná škola s MŠ Nižná	-357170,42	691 Výnosy z BT /obec/ -344550,74 692 Výnosy - 12619,68
*- Základná umelecká škola Nižná	-298050,92	602 Tržby z predaja služieb /obec/ -0,- 691 Výnosy z BT /obec/ - 297128,92 692 Výnosy/ -922,00
Technické služby	-63755,23	691 Výnosy z BT /obec/ -46850,00 692 Výnosy - 16905,23
- Spoločný úrad	0	
	0	
	0	3905546,24
Spolu eliminácia	-791937,86	3114279,90
	0	-3009170,49
3/ Konsolidované výnosy	3113608,38	105109,41
Výsledok hospodárenia po agregácii	105109,41	Z i s k
	-5,28	daň
Výsledok hospodárenia po konsolidácii	105104,13	Z i s k

Konsolidovaný výkaz ziskov a strát k 31. 12. 2016

Výkaz ziskov a strát	Agregovaný výkaz ziskov a strát	Eliminácia nákladov	Eliminácia výnosov	Konsolidovaný výkaz ziskov a strát
NÁKLADY				
501 Spotreba materiálu	233046,28	0	0	233046,28
502 Spotreba energie	209815,82	0	0	209815,82
511 Opravy a udržiavanie	305278,45	0	0	305278,45
512 Cestovné	2298,92	0	0	2298,92
513 Náklady na reprezentáciu	8150,46	0	0	8150,46
518 Ostatné služby	230484,22	0	0	230484,22
521 Mzdové náklady	1185865,59	-671,52	0	1185194,07
524 Záonné sociálne poistenie	413605,80	0	0	413605,8
527 Záonné sociálne náklady	48175,56	0	0	48175,56
528 Ostatné sociálne náklady	1101,93	0	0	1101,93
531 Daň z motorových vozidiel	908,40	0	0	908,4
538 Ostatné dane a poplatky	727,64	0	0	727,64
541 Zostatková cena DHM	160,00	0	0	160,00
545 Ostatné pokuty ,penále a úroky z omeškania	207,30	0	0	207,3
546 Odpis pohľadávky	623,74	0	0	623,74
548 Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	37697,04	0	0	37697,04
551 Odpisy DNM a DHM	232713,24	0	0	232713,24
552 Tvorba zákonných rezerv	0,00	0	0	0
553 Tvorba ostatných rezerv	1150,00	0	0	1150,00
561 Predané cenné papiere a podiely	0	0	0	0
562 Úroky	14825,65	0	0	14825,65
568 Ostatné finančné náklady	7289,85	0	0	7289,85
584 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku do RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	714804,20	-714804,20	0	0,0
585 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC	5619,60	0	0	5619,6
586 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VUC mimo verejnej správy	69425,00	0	0	69425,00
587 Náklady na ostatné transfery	0	0	0	0
588 Náklady z odvodu príjmov	75388,14	-75388,14	0	0
589 Náklady z budúceho odvodu príjmov	1074,00	-1074,00	0	0
591 Splatná daň z príjmov – zrážková daň z úrokov	0,00	0	0	0
SPOLU	3800436,83	-791937,86	0	3008498,97
VÝNOSY				
602 Tržby z predaja služieb	257278,91	0	0	257278,91
624 Aktivácia dlhodobého hmotného majetku	0,00	0	0	0,00
632 Daňové výnosy	1652563,81	0	0	1652563,81
633 Výnosy z poplatkov	70103,43	0	0	70103,43

641 Tržby z predaja DHM	160,00	0	0	160,00
642 Tržby z predaja materiálu	764,30	0	0	764,30
645 Ostatné pokuty a penále	20,00	0	0	20,00
648 Ostatné výnosy	142464,66	0	0	142464,66
652 Zúčtovanie zákon. Rezerv	1800,00	0	0	1800,00
661 Tržby z predaja cenných papierov	0	0	0	0
662 Úroky	57,16	0	0	57,16
687 Výnosy z bežných transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy	22042,4	0	0	22042,40
691 Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	688529,660	0	-688529,66	0
692 Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC v RO a PO zriad. obcou alebo VÚC	30446,91	0	-30446,91	0
693 Výnosy samosprávy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy	839841,78		0	839841,78
694 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy	0	0	0	0
696 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov od Európskych spoločenstiev	81411,93	0	0	81411,93
697 Výnosy samosprávy z bežných transferov od ostatných subjektov verejnej správy	45100,00	0	0	45100,00
699 Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov	72961,29	0	-72961,29	0
SPOLU	3905546,24	0	-791937,86	3113608,38
	-5,28	0	0	-5,28
Výsledok hospodárenia po zdanení +zisk/-strata	105104,13	0	0	+105104,13

Hospodársky výsledok za konsolidovaný celok 105104,13 €

7. Ostatné dôležité informácie

7.1 Prijaté granty a transfery

V roku 2016 Obec Nižná prijala nasledovné bežné granty a transfery:

P.č.	Poskytovateľ	Suma v €	Účel
	Granty:		
1.			
	Spolu granty	0	
	Transfery:		
1.	Okresný úrad Žilina	665134,00	prenesené kompetencie
2.	Okresný úrad Žilina	11792,00	vzdelávacie poukazy
3.		0	
4.	Okresný úrad Žilina	4671,16	dopravné , znevýhodnené deti,
5.	Okresný úrad Žilina	727,00	Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia
6.	Okresný úrad Žilina	6782,00	štátny príspevok predškolačci

7.	Okresný úrad Žilina	17384,00	asistent učiteľa
8.	Okresný úrad Žilina	2182,40	na úhradu učebníc
9.	Okresný úrad Žilina	5270,01	Lyžiarsky výcvik
10.	Okresný úrad Žilina	2463,00	čarovná flauta
11.	Okresný úrad Žilina	3000,00	Škola v prírode
12.	Okresný úrad Žilina	22000,00	Výmena okien v ZŠ
13.	Okresný úrad Žilina	3987,00	odchodné
14.	ÚPSVaR Námestovo	429,00	strava pre deti hmotný v núdzi
15.	ÚPSVaR Námestovo	99,60	školské potreby
16.	Ministerstvo vnútra SR	6307,51	matričná činnosť
17.	Obvodný úrad Námestovo	1326,60	register obyvateľov SR
18.	Obvodný úrad Námestovo	15,40	register adries SR
19.	Obvodný úrad Námestovo	3111,95	Voľby do NR SR
20.	Krajský stavebný úrad	3738,60	stavebný poriadok,
21.	Ministerstvo vnútra SR	49,02	ROEP
22.	Obvodný úrad Námestovo	315,40	refundácia .výdavkov CO
23.	ÚPSVaR Námestovo	2090,43	Úrad práce § 50
24.	Obvodný úrad Námestovo	329,28	Rodinné prídavky
25.	Krajský úrad pre cestnú dopravu a poz. komunikácie	173,66	prenesený výkon št. správy na životné prostredie
26.	Krajský úrad životného prostredia	376,01	prenesený výkon miestne a účelové komunikácie
27.	ÚPSVaR Námestovo	223,72	aktivačná činnosť
28.	ÚPSVaR Námestovo	42901,99	chránená dielňa, služby
29.	ÚPSVaR Námestovo	1442,81	chránená dielňa, knižnica
30.	Dobrovoľná požiarna ochrana	2000,00	Dobrovoľná požiarna ochrana
31.	„ORAVA“ Poľnohospodárske podielnícke družstvo	100,00	Úcta k starším
32.	Recyklačný fond	22042,40	Recyklačný fond- projekt, nákup zvonových kontajnerov
33.			
	Spolu transfery	832465,95	
		0	
	Spolu bežné transfery a granty	832465,95	

Granty a transfery boli účelovo viazané a boli použité v súlade s ich účelom.

V roku 2016 Obec Nižná prijala nasledovné **kapitálové transfery** :

P. č.	Poskytovateľ	Suma v €	Investičná akcia
1.	Mesto Kežmarok	3448,73	Cyklochodník 10%
2.	Ministerstvo hospodárstva SR	207757,40	Verejné osvetlenie I. etapa
3.	Ministerstvo hospodárstva SR	79684,23	Verejné osvetlenie I .etapa
4.	Ministerstvo vnútra SR	19000,00	Prechody pre chodcov
5.	Slovenská sporiteľňa	45000,00	SLSP-bonus
	Spolu kapitálové transfery	354890,36	

V roku 2016 rozpočtová organizácia Základná škola s MŠ Nižná 487, 027 43 Nižná prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých prostriedkov v €
Granty:		
	Spolu granty	0
Transfery:		
Obec - zriaďovateľ	Normatívny príspevok na prenesené kompetencie	665134,00
Obec - zriaďovateľ	Štátny príspevok predškolač	6782,00
Obec - zriaďovateľ	Odchodné	3987,00
Obec - zriaďovateľ	Asistent učiteľa	17384,00
Obec - zriaďovateľ	Dotácia pre žiakov zo sociálne znevýhod. prostredia	727,00
Obec - zriaďovateľ	Vzdelávacie poukazy	11792,00
Obec - zriaďovateľ	Príspevky pre deti v hmotnej núdzi – školské potreby	99,60
Obec - zriaďovateľ	Dopravné – znevýhodnené deti	4671,16
Obec - zriaďovateľ	Lyžiarsky výcvik	5270,01
Obec - zriaďovateľ	Škola v prírode	3000,00
Obec - zriaďovateľ	Výmena okien v základnej škole	22000,00
Obec - zriaďovateľ	Strava pre deti v hmotnej núdzi	429,00
Obec - zriaďovateľ	Učebnice AJ	2182,00
	Spolu transfery	743457,77
		0
	Spolu granty a transfery	743457,77

Normatívne a nenormatívne finančné prostriedky určené na prenesené kompetencie boli zasielané z Krajského školského úradu v Žiline na Obec Nižná. Obec je prechodná stanica cez ktorú sa poukazujú transfery z KŠÚ na Základnú školu ako aj dávky pre deti v hmotnej núdzi prijaté z ÚPSVaR.

V roku 2016 rozpočtová organizácia Základná umelecká škola A. Habovštiaka Nižná 487, 027 43 Nižná prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých prostriedkov v €
Granty:		
	Spolu granty	0
Transfery:		
Obec - zriaďovateľ	Čarovná flauta	2463,00
	Spolu transfery	2463,00

Základná umelecká škola každý rok usporadúva celoslovenskú súťaž Čarovná flauta na ktorú finančne prispieva aj Krajský školský úrad v Žiline cestou Obce Nižná. Obec je prechodná stanica cez ktorú sa poukazujú transfery z KŠÚ na Základnú umeleckú školu.

V roku 2016 príspevková organizácia Technické služby I. Nižná prijala nasledovné transfery:

Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých prostriedkov v €
ÚPSVaR Námestovo	Príspevok na podporu regionálnej a miestnej zamestnanosti podľa § 50i zákona č.5/2004 o službách zamestnanosti	37847,25
Obec Nižná	Bežný transfer na prevádzku príspevkovej organizácie	46850,00
	Spolu	84697,25

Popis najvýznamnejších prijatých grantov a transferov:

- Bežný transfer na činnosť príspevkovej organizácie v sume 46850,00 €

7.2 Poskytnuté dotácie

V roku 2016 obec poskytla zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle VZN č. 15/2008 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce:

Prijímateľ dotácie	Účelové určenie dotácie	Suma poskytnutých prostriedkov v €
Bežné výdavky:		
Telovýchovná jednota - bežné výdavky	Činnosť	19075,00
Futbalový klub - bežné výdavky	Činnosť	9400,00
Futbalový klub – dotácia z rezervy	Činnosť	3980,00
Orava – senior – bežné výdavky	nákup inventáru	3500,00
Oravaman	Na činnosť	3720,00
Jednota dôchodcov Nižná	Činnosť	1000,00
Klub dôchodcov Nižná	Činnosť	300,00
OZ „V.I.A.C.“-inštitút pre podporu a rozvoj mládeže	Činnosť	250,00
OZ „Iný prístup detí v rovnováhe“	Činnosť	1500,00
Združenie zdravotne postihnutých Nižná	Činnosť	300,00
OZ ZOEE Materské centrum Dupajda	Činnosť	3000,00
		46025,00

7.3 Významné investičné akcie v roku 2016

Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v roku 2016:

a) obec

- Výstavba novej MK Sihot'
- Výkup pozemkov
- Vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie – IBV Nižná – Krivé Hony
- Drevená konštrukcia
- Kríž pri ceste
- Cyklochodník doúčtovanie
- Športové ihrisko pri Základnej škole
- Rekonštrukcia a modernizácia VO, I. a II. Etapa doúčtovanie
- Poskytnutý kapitálový transfer pre Technické služby
-

b) rozpočtová organizácia Nákup pre ZUŠ - klavír

7.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Základnými dokumentmi strategického plánovania obce Nižná sú:

1. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná pre obdobie 2006 – 2015

ako strednodobý strategický dokument určuje smerovanie samosprávy definovaním konkrétnych cieľov a priorit v oblastiach:

- občianska infraštruktúra,
- ľudské zdroje, sociálne služby a zdravotníctvo,
- technická infraštruktúra a životné prostredie,
- hospodárstvo a ekonomika,

- cestovný ruch, cezhraničná spolupráca a regionálny rozvoj,
- poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
- informačné technológie.

Tento dokument bol schválený Obecným zastupiteľstvom v Nižnej dňa 31.januára 2005. Pomáha pri čerpaní prostriedkov zo Štrukturálnych fondov Európskej únie, štátnych podporných programov a schém štátnej pomoci ako aj iných podporných programov či nástrojov a to nielen mestu, ale aj všetkým organizáciám sídliacim na území mesta. Dokument je dôležitý aj pri rokovaniach s investormi, pri presadzovaní záujmov občanov obce, vytvára rámec pre pôsobenie všetkých subjektov na území obce.

2. Územný plán Obce Nižná

Cieľom návrhu riešenia územného plánu Obce Nižná je komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia jednotlivých činností v území v súlade s princípmi udržateľného rozvoja. Ciele a smerovanie rozvoja územia územný plán podriaďuje ochrane a rozvoju životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia, pričom využíva možnosti optimálneho využitia zdrojov a rezerv územia na jeho spoločensky najefektívnejší urbanistický rozvoj.

Základné ciele smerovania našej obce:

- všetko úsilie sústrediť na zabezpečenie kultúrneho, bezpečného a pokojného života občanov obce,
- sústrediť pozornosť na vypracovanie kvalitných a úspešných projektov pre čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ s cieľom zamerať sa na vytváranie nových pracovných príležitostí a skvalitňovanie podmienok života v našej obci,
- vytvárať podmienky na spoluprácu s investormi, ktorí na území našej obce chcú zabezpečiť nové pracovné príležitosti,
- skvalitňovať a modernizovať infraštruktúru obce, najmä investíciami subjektov, ktorým prináleží vlastníctvo či správa majetku /vodárne, plynárne, elektrárne, dopravné komunikácie a pod./
- vytvárať podmienky pre individuálnu výstavbu a výstavbu nájomných bytov s možnosťami realizácie potrebnej infraštruktúry daných lokalít,
- spolupracovať a vytvárať podmienky pre Národnú diaľničnú spoločnosť pri výstavbe rýchlostnej cesty R3 v úseku Nižná –Tvrdošín,
- pripraviť a schváliť aktualizáciu územného plánu Nižnej s cieľom vytvárať podmienky pre ich ďalší rozvoj,
- vytvárať podmienky pre sústavné skvalitňovanie nášho životného prostredia s cieľom si udržať povest' čistej a zelenej obce,
- dialóg medzi starostom, poslancami, pracovníkmi obce, jeho organizáciami a občanmi, ktorým záleží na ďalšom osude obce.

Predpokladané investičné a neinvestičné akcie realizované v budúcich rokoch:

a) obec

- Rekonštrukcie miestnych komunikácií, chodníkov a parkovísk v obci

b) rozpočtová organizácia

- Nákup investície (okná základná škola)

c) príspevková organizácia

- Pre skvalitnenie činnosti príspevkovej organizácie postupne meniť vozový park

7.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.